T. B. M. M.

ZABIT CERİDESİ

CİLT : 12

Yetmiş dokuzuncu inikat

3 · VII · 1944 Pazartesi

Münderecat

	Sayfa
1. — Sabık zabıt hulâsası	2
2. — Havale edilen evrak	2
3. — Müzakere edilen maddeler	2
1. — Nizip'in Hiyyam köyünden Caferoğlu Salih Sönmezin ölüm cezasına çarptırılması hakkında Başvekâlet tezkeresi ve Adliye Encümeni mazbatası (3/114)	3
2. — Of'un Kuruş köyünden olup Bafra'da seyyar marangoz Harunoğlu Yusuf Kalyon'un ölüm cezasına çarptırılmasına dair Başvekâlet tezkeresi ve Adliye Encümeni mazbatası (3/124)	3
3. — Bazı İsviçre mamul mallarının muayyen bazı Türk mallariyle mübadelesini tanzim maksadiyle imza edilen protokolun tasdikına dair kanun lâyihası ve Hariciye, İktisat ve Ticaret Encümenleri mazbataları (1/234)	3
4. — Devlet memurları aylıklarının tevhit ve teadülüne dair olan 3656 sayılı kanuna bağlı (1) sayılı cetvelde değişiklik yapılmasına ve Gümrük ve İnhisarlar Vekâleti Teşkilât ve vazifeleri hakkındaki 2825 sayılı kanuna bir madde eklenmesine dair kanun lâyihası ve Gümrük ve İnhisarlar ve Bütçe Encümenleri mazbataları (1/285)	3:4
5. — Gümrük Tarife kanununa bağlı giriş umumî tarifesinin 695 nci numarasının (C) ve (D) fıkralarının değiştirilmesine dair kanun lâyihası ve Ticaret, Maliye, Bütçe ve Gümrük ve İnhisarlar Encümenleri mazbataları (1/259)	4
6. — Muvazzaf subay ve askerî memurlara verilecek elbise ve teçhizat hakkında kanun lâyihası ve Millî Müdafaa ve Bütçe Encümenleri mazbataları (1/245)	4:5
7. — Romanya'dan 70 vagon ve 3270 varil alınması ve bedellerinin kısmen muayyen mallar kısmen de ley olarak ödenmesi hususunda yapılan Anlaşmanın tasdikına dair kanun lâyihası ve Hariciye, İktisat ve Ticaret Encümenleri mazbataları (1/235)	5
8. — Türkiye ile Almanya arasında Ticari mübadeleler ve Tediyelerin tanzimine mütedair Anlaşmaya bağlı II nci listeye 14 milyon liralık munzam bir kontenjan ilâvesine, incir ve üzum kontenjanlarında münakale yapılmasına dair teati olunan mektupların tasdikı hakkında kanun lâyihası ve Hariciye ve Ticaret Encümenleri mazbataları (1/241)	6

Sayfa

9. — Türkiye ile Almanya arasında Ticari mübadelelere ve Tediyelerin tanzimine mütedair Anlaşma esasları dâhilinde Almanlar tarafından 5 tane tayyare verilmesi ve mukabilinde muayyen Türk mallarının ihracı için Alman Sefareti ile teati olunan mektupların tasdikına dair kanun lâyihası ve Hariciye ve Ticaret Encümenleri mazbataları (1/254) 6

10. — Türkiye ile Macaristan arasında mevcut Ticari mübadelelere ve Tediyelerin tanzimine mütedair Anlaşmalarla merbutlarının 31 mayıs 1944 tarihine kadar uzatılması hakkında kanun lâyihası ve Hariciye ve Ticaret Encümenleri mazbataları (1/247) 6:7

11. — Türikye ile Romanya arasında imzalanan Tasfiye Protokolunün tasdikına dair kanun lâyihası ve Hariciye ve Ticaret Encümenleri mazbataları (1/194) 7

12. — Türkiye ile Romanya arasında Ticari mübadelelere ve Tediyelerin tanzimine mütedair Anlaşmalarla merbutlarının iki ay temdidi hakkında teati olunan mektupların tasdikına dair kanun lâyihası ve Hariciye ve Ticaret Encümenleri mazbataları (1/267) 7

1. — SABIK ZABIT HULLÂSASI

Emirber ve seyis erleri hakkındaki 1600 sayılı kanuna ek kanun lâyihası, Hükümete geri verildi.

Hendek'in Kalayık köyünden Haliloğlu Mehmet diğer adı Hüseyin Birincier ile;

Torbalı'nın Çaybaşı köyünden Hüseyinoğlu Hasan Fehmi Siper'in ölüm cezasına çarptırılmaları hakkındaki Adliye Encümeni mazbataları kabul olundu.

Belediye İstimlâk kanununun 9 ncu maddesinin değiştirilmesine dair olan kanun teklifi bir müddet müzakere edildikten sonra Nafıa Encümenine havale edildi.

Pazartesi günü toplanılmak üzere inikada nihayet verildi.

Reis Vekili	Kâtip	Kâtip
Bursa	Samsun	Kütahya
R. Canıtez	*N. Fırat*	*V. Uzgören*

2. — HAVALE EDİLEN EVRAK

Mazbatalar

1. — Birincikânun 1939 : Şubat 1940 aylarına ait raporun sunulduğuna dair Divanı Muhasebat Riyaseti tezkeresi (Raporun 5 nci fıkrası hakkında Divanı Muhasebat ve Maliye Encümenleri mazbataları (3/86) (Ruznameye);

2. — Devlet memurları aylıklarının tevhit ve teadülüne dair olan 3656 sayılı kanunun 18 nci maddesinin değiştirilmesi hakkında kanun lâyihası ve Bütçe ve Maarif Encümenleri mazbataları (1/239) (Ruznameye);

3. — Maaş kanununa ek 4161 sayılı kanunun bazı maddelerini değiştiren 4311 sayılı kanunun 1 nci maddesinin tefsirine dair Başvekâlet tezkeresi ve Bütçe ve Maliye Encümenleri mazbataları (3/95) Ruznameye);

BİRİNCİ CELSE

Açılma saati : 15

REİS — Ş. Günaltay.

KÂTİPLER : N. Baydar (Malatya), B. K. Çağlar (Erzincan).

REİS — Celse açılmıştır.

3. — MÜZAKERE EDİLEN MADDELER

Ölüm cezasına ait Adliye Encümeni mazbataları okunacak.

1. — Nizip'in Hiyyam köyünden Caferoğlu Salih Sönmez'in ölüm cezasına çarptırılması hakkında Başvekâlet tezkeresi ve Adliye Encümeni mazbatası (3/114) [1]

(Adliye Encümeni mazbatası okundu).

REİS — Mazbata hakkında mütalâa var mı). Mazbatayı kabul buyuranlar... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

2. — Of'un Kuruş köyünden olup Bafra'da seyyar marangoz Harunoğlu Yusuf Kalyon'un ölüm cezasına çarptırılmasına dair Başvekâlet tezkeresi ve Adliye Encümeni mazbatası (3/124) [2]

(Adliye Encümeni mazbatası okundu).

REİS — Mazbata hakkında mütalâa var mı? Mazbatayı kabul buyuranlar... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

3. — Bazı İsviçre mamul mallarının muayyen bazı Türk mallariyle mübadelesini tanzim maksadiyle imza edilen Protokolun tasdikına dair kanun lâyihası ve Hariciye, İktisat ve Ticaret Encümenleri mazbataları (1/234) [3]

REİS — Lâyihanın heyeti umumiyesi hakkında mütalâa var mı? Maddelere geçilmesini kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

Bazı İsviçre mamul mallarının, muayyen bazı Türk mallariyle mübadelesini tanzim maksadiyle Türkiye ile İsviçre arasında 9 birincikânun 1942 tarihinde akit ve imza edilen Protokolün tasdiki hakkında

MADDE 1. — Bazı İsviçre mamul mallarının, muayyen Türk mallariyle mübadelesini tanzim maksadiyle Türkiye ile İsviçre arasında Ankara'da, 9 birincikânun 1942 tarihinde akit ve imza edilen Protokol ve merbutu mektuplar kabul ve tasdik edilmiştir.

REİS — Madde hakkında mütalâa var mı? Maddeyi yüksek reyinize arzediyorum. Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Bu kanun neşri tarihinden mer'idir.

REİS — Maddeyi kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Bu kanunun icrasına İcra Vekilleri Heyeti memurdur.

REİS — Maddeyi kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

Lâyihanın birinci müzakeresi bitmiştir.

[1] *170 sayılı basmayazı zaptın sonundadır.*

]2[*174 sayılı basmayazı zaptın sonundadır.*

[3] *181 sayılı basmayazı zaptın sonundadır.*

4. — Devlet memurları aylıklarının tevhit ve teadülüne dair olan 3656 sayılı kanuna bağlı (1) sayılı cetvelde değişiklik yapılmasına ve Gümrük ve İnhisarlar Vekâleti Teşkilât ve Vazifeleri hakkındaki 2825 sayılı kanuna bir madde eklenmesine dair kanun lâyihası ve Gümrük ve İnhisarlar ve Bütçe Encümenleri mazbataları (1/285) [1]

REİS — Lâyihanın heyeti umumiyesi hakkında mütalâa var mı? Maddelere geçilmesini kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

Devlet memurları aylıklarının tevhit ve teadülüne dair olan 3656 sayılı kanuna bağlı (1) numaralı cetvelde değişiklik yapılması ve Gümrük ve İnhisarlar Vekilliği Teşkilât ve Vazifeleri hakkındaki 2825 sayılı kanuna iki madde eklenmesi hakkında kanun

MADDE 1. — Devlet memurları aylıklarının tevhit ve teadülüne dair olan 3656 sayılı kanuna bağlı (1) sayılı cetvelin Gümrük ve İnhisarlar Vekâleti kısmından ilişik (1 sayılı cetvelde yazılı kadrolar kaldırılmış ve yerine (2) sayılı cetvelde yazılı kadrolar konulmuştur.

REİS — Madde hakkında mütalâa var mı? Maddeyi cetvellerle birlikte yüksek reyinize arzediyorum. Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Gümrük ve İnhisarlar Vekilliği Teşkilât ve Vazifelerine dair olan 9.X.1935 tarih ve 2825 sayılı kanuna aşağıdaki iki madde eklenmiştir:

EK MADDE 1. — Bu kanunun meriyeti tarihinden itibaren yedinci ve daha yukarı derecelere dâhil olan memurieytlere (Muayyene sınıfında bulunanlar hariç) ve vekâlet müfettiş ve müfettiş muavinliklerine yeniden tâyin edileceklerin Hukuk, İktisat, Fen fakültelerinden ve Siyasal Bilgiler ile Yüksek Ticaret okullarından ve Yüksek Ziraat Enstitüsünden veya bu vasfı haiz yabancı yüksek mekteplerden mezun olması şarttır.

Ancak bu kanunun meriyeti tarihinde müstahdem olanlara 3656 sayılı kanun ve bu kanunun ek ve tadilleriyle tanınmış olan hakları mahfuzdur.

REİS — Maddeyi kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

EK MADDE 2. — Gümrük ve İnhisarlar Vekâleti, merkez ve vilâyetler teşkilâtında maaş veya ücretle istihdam etmekte olduğu herhangi bir memur veya müstahdemi, ifası vekâlete ait bir iş için orada vekâlet teşkilâtı ve münhal vazife bulunup bulunmamasiyle mukayyet olmaksızın kendi kadrosiyle dilediği yerde kullanabilir.

[1] *186 sayılı basmayazı zaptın sonundadır.*

REİS — Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Bu kanun neşri tarihinden mer'idir.

REİS — Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 4. — Bu kanunun hükümlerini icraya Gümrük ve İnhisarlar Vekili memurdur.

REİS — Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

Lâyihanın birinci müzakeresi bitmiştir.

5. — Gümrük Tarife Kanununa bağlı giriş umumî tarifesinin 695 nci numarasının (C) ve (D) fıkralarının değiştirilmesine dair kanun lâyihası ve Ticaret, Maliye, Bütçe ve Gümrük ve İnhisarlar Encümenleri mazbataları (1/259) [1]

REİS — Efendim; Encümen, lâyihanın müstacelen müzakeresini rica ediyor.

Lâyihanın müstacelen müzakeresini reyinize arzediyorum. Kabul buyuranlar . . . Etmiyenler . . . Lâyihanın müstacelen müzakeresi kabul edilmiştir.

Heyeti umumiyesi hakkında söz istiyen var mı?

Maddelere geçilmesini reyinize arzsdiyorum. Kabul buyuranlar . . . Etmiyenler . . . Maddelere geçilmesi kabu ledilmiştir.

Gümrük tarife Kanununa bağlı giriş umumî tarifesinin 965 nci numarasının (C) ve (D) fıkralarının değiştirilmesine dair kanun

MADDE 1. — Gümrük Tarife Kanununa bağlı giriş umumî tarifesinin 965 nci numarasının (C) ve (D) fıkraları ile bu fıkralara ait gümrük vergileri aşağıda yazıldığı gibi değiştirilmiştir:

C) Tasfiye edilmiş yahut temizlenmiş, 160 - 270 hareret dereceleri arasında takattür eden hafif ve orta yağlar (Gazyağı ve benzerleri) 100 K. G. 3.30 lira;

D) Ağır maden yağları ve tortuları (Makina yağları, mazot, motorin, tortular ve katranlar):

1. Mazot ve motorin (150 dereceden evvel takattür eden hafif kısmı yüzde üçü geçmeyecek) 100 K. G, 2.75 lira;

2. Makine yağları, tortular ve katranlar (270 dereceden evvel takattür eden hafif kısmı yüzde yirmi beşi geçmiyecek 100 K. G. 2.75 lira.

REİS — Mütalâa var mı? Maddeyi kabul buyuranlar . . . Etmiyenler . . . Madde kabul edilmiştir.

MUVAKKAT MADDE — Bu kanunun neşri tarihinden önce ithal edilmiş olan motorinlerden, 180 - 270 hararet dereceleri arasında takattür eden hafif kısmının % 40 dan fazla olmasından dolayı, gazyağı ile motorin vergileri arasındaki fark miktarınca alınmış olan depozitolar sahiplerine geri verilir.

REİS — Mütalâa var mı? Maddeyi kabul buyuranlar . . . Etmiyenler . . . Madde kabul edilmiştir.

MADDE 2. — 4172 sayılı kanunla tasdik edilen 2/12529 sayılı ve 22 . V . 1940 günlü kararname ve 3781 sayılı kanun hükümleri kaldırılmıştır.

REİS — Mütalâa var mı? Maddeyi kabul buyuranlar . . . Etmiyenler . . . Madde kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Bu kanun neşri tarihinden mer'idir.

REİS — Mütalâa var mı? Maddeyi kabul buyuranlar . . . Etmiyenler . . . Madde kabul edilmiştir.

MADDE 4. — Bu kanun hükümlerini icraya İcra Vekilleri Heyeti memurdur.

REİS — Maddeyi kabul buyuranlar . . . Etmiyenler . . . Madde kabul eedilmiştir.

Lâyihanın heyeti umumiyesini yüksek reyiniz carzediyorum .Kabul edenler .... Etmiyenler . . . Kabul edilmiştir.

6. — Muvazzaf subay ve askerî memurlara verilecek elbise ve techizat hakkında kanun lâyihası ve Millî Müdafaa ve Bütçe Encümenleri mazbataları (1/245) [1]

REİS — Heyeti umumiyesi hakkında söz isteyen var mı?

Maddelere geçilmesini yüksek reyinize arzediyorum. Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

Muvazzaf subay ve askerî memurlara verilecek elbise ve teçhizat hakkında kanun

MADDE 1. — Karadeniz ve hava kuvvetleriyle jandarma, gümrük ve orman muhafaza kıtalarında subay ve askerî memur olmak için okulları muvaffakiyetle ikmal ederek subay ve askerî memur nasbedilenlere ve hazarda muvazzaf sınıfa nakledilen yedeksubaylara bir defaya mahsus olmak üzere bağlı cetveldeki eşya ve teçhizat aynen verilir. Bu eşya cinslerinde değişiklik yapmağa Millî Müdafaa Vekâleti salâhiyetlidir.

REİS — Mütalâa var mı?

MİLLÎ MÜDAFAA En. M. M. H. TUGAÇ (Ağrı) — Efendim bu okunan maddeye bağlı bir cetvel vardır. Bu listede subaylara verilecek olan eşya ve malzeme gösterilmektedir. Fakat bunla-

[1] *182 sayılı basmayazı zaptın sonundadır.*

[1] *187 sayılı basmayazı zaptın sonundadır.*

rın içerisinde yatak hurcu unutulmuştur. Malûmu âliniz bir kıta bir yerden diğer bir yere nakledilirken rengârenk bezlere çuvallara, velenselere yataklar satılmakta ve âdeta bir göçebe aşıret manzarasını vermektedir ve kıtaya gayet çirkin bir vaziyet vermektedir. Bu ise askerî intizam ve disiplin ruhu ile kabili telif olmadığı için buraya bir «Yatak hurcu» ilâvesini rica ediyoruz (Muvafık, muvafık sesleri).

REİS — Maddeyi bu tadil ile ve cetvelle beraber reyinize arzediyorum. Kabul buyuranlar... Kabul etmiyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 2. — 2893 sayılı kanun hükümleri kaldırılmıştır.

REİS — Mütalâa var mı? Maddeyi kabul buyuranlar... Kabul etmiyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Bu kanun 1 Haziran 1944 tarihinden mer'idir.

REİS — Mütalâa var mı? Maddeyi kabul buyuranlar... Kabul etmiyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 4. — Bu kanun hükümlerini icraya İcra Vekilleri Heyeti memurdur.

REİS — Mütalâa var mı? Maddeyi kabul buyuranlar... Kabul etmiyenler... Kabul edilmiştir.

Lâyihanın birinci müzakeresi bitmiştir.

7. — Romanyadan 70 vagon ve 3270 varil alınması ve bedellerinin kısmen muayyen mallar kısmen de ley olarak ödenmesi hususunda yapılan Anlaşmanın tasdikına dair kanun lâyihası ve Hariciye, İktisat ve Ticaret Encümenleri mazbataları (1/235) [1]

REİS — Lâyihanın heyeti umumiyesi hakkında mütalâa var mı? Maddelerin müzakeresine geçilmesini reyinize arzediyorum. Kabul buyuranlar... Kabul etmiyenler... Kabul edilmiştir.

Romanya'dan 70 vagon 3270 demir varil alınması ve bedelleinin kısmen muayyen mallar ve kısmen de ley olarak ödenmesi uusunda Türkiye ile Romanya arasında yapılan Anlaşmanın tasdikı hususunda kanun

MADDE 1. — Romanya'dan 70 sarnıçlı vagon ile 3270 demir varil alınması ve bedellerinin kısmen bakır, zeytinyağı, pamuk dökümtüsü ve kısmen de ley olarak tediyesi hususunda Türkiye ile Romanya arasında 28 sonteşrin 1942 tarihinde yapılan anlaşma kabul ve tasdik olunmuştur.

İ. ARUKAN (Eskişehir) — Efendim, bir sual. Yetmiş tane sarnıçlı vagon mübayaa edilmiştir. Ticaret Vekâleti bunu Devlet Demiryollarına devretmiş midir, etmemiş midir? Bunu öğrenmek istiyorum.

MÜNAKALÂT V. Gl. A. F. CEBESOY (Konya) — Böyle bir sual soracaklarından malûmatım yoktu, tahkik edelim..

İ. ARUKAN (Eskişelir) — Efendim, gaz ve petrol gibi mâyi mahrukat nakli için Romanya'dan 70 tane sarnıçlı vagon mübayaa edilmiştir. Bu, çok yerinde bir mübayaadır. Yalnız malûmu âliniz bu vagonlar ne tarzda işliyecek ve kimin malı olacak? Bu meseleyi de aynı zamanda halletmek lâzımdır. Malûmu âliniz Devlet Demiryolları, Devletin yegâne bir şimendiferidir. Edevatı müteharrike ve muharrike onun malıdır, tamir atelyeleri onun elindedir. Herhangi bir başka idarenin, bahusus ki, diğer bir müessesenin böyle ayrı vagonlar alıp ta kendi hesabına nakliyat yapması doğru değildir. Bu vagonlar Devlet Demiryollarına mal edilmemişse bunların Devlet Demiryollarına maledilmesi lâzımdır. Çünkü bunların tamiri ve bakımı vardır. Bununla alâkadar ve mesul doğrudan doğruya bir daire olması lâzımgelir.

Temenniyatım bundan ibarettir.

REİS — Başka söz isteyen var mı?

Gl. Ş. TÜRSAN (İçel) — Zeytinyağı veriyoruz. Bu, zeytinyağı fiyatının tereffüüne sebep olmıyacak mıdır? (işitilmiyor sesleri).

REİS — Bunu nereden çıkarıyorsunuz?

Gl. Ş. TÜRSAN (Devamla) — Efendim; birinci maddede Romanya'ya verilen Zeytinyağından bahsediliyor. Bu zeytinyağı fiyatlarının daha ziyade yükselmesine sebep olmıyacak mıdır?

REİS — Bu hâdise 1942 senesinde olmuştur, Şimdi tasdik için geliyor. Yani olmuş bitmiş işlerdir.

M. AYDIN (Trabzon) — Alınan vagonlardan bir kısmı hattan geçmiyormuş; bu, doğru mudur?

MÜNAKALÂT V. Gl. A. F. CEBESOY (Konya) — Bizim şimdiye kadar aldığımız sarnıç vagonlarının hepsi geçmektedir.

REİS — Madde hakkında başka mütalâa yoktur. Maddeyi kabul buyuranlar ... Kabul etmiyenler ... Kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Bu kanun neşri tarihinen mer'idir.

REİS — Maddeyi kabul edenler ... Etmiyenler ... Kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Bu kanunun icrasına İcra Vekilleri Heyeti memurdur.

REİS — Maddeyi kabul edenler ... Etmiyenler ... Kabul edilmiştir.

Lâyihanın birinci müzakeresi bitmiştir.

[1] *179 sayılı basmayazı zaptın sonundadır.*

8. — Türkiye ile Almanya arasında Ticari mübadeleler ve tediyelerin tanzimine mütedair Anlaşmaya bağlı II nci listeye 14 milyon liralık munzam bir kontenjan ilâvesine, incir ve üzüm kontenjanlarında münakale yapılmasına dair teati olunan mektupların tasdiki hakkında kanun lâyihası ve Hariciye ve Ticaret Encümenleri mazbataları (1/241) [1]

REİS — Heyeti umumiyesi hakkında mütalâa var mı?

Maddelere geçilmesini reyinize arzediyorum. Kabul edenler ... Etmiyenler ... Maddelere geçilmesi kabul edilmiştir.

Türkiye ile Almanya arasmda Ticari mübadelelere ve Tediyelerin tanzimine mütedair 18 . IV . 1943 tarihli Anlaşmaya bağlı II nci listeye 14 milyon liralık munzam bir kontenjan ilâvesine, incir ve üzum kontenjanlarmda münakale yapılmasma dair Alman Sefaretiyle 19 şubat 1944 tarihinde teati olunan mektupların tasdikma dair kanun

MADDE 1. — Türkiye ile Almanya arasında Ticari mübadelelere ve Tediyelerin tanzimine dair 18 . IV . 1943 tarihli Anlaşmalara bağlı II nci listeye 14 milyon liralık munzam bir kontenjan ilâvesine, incir ve üzüm kontenjanlarında münakale yapılmasma dair Alman Sefaretiyle 19 şubat 1944 tarihinde teati olunan mektuplarla merbutu liste kabul ve tasdik olunmuştur.

REİS — Mütalâa var mı? Maddeyi reyinize arzediyorum. Kabul edenler ... Etmiyenler ... kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Bu kanun neşri tarihinden mer'idir.

REİS — Maddeyi reyinize arzediyorum. Kabul edenler... Etmiyenler ... Kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Bu kanun hükümlerini tatbika İcra Vekilleri Heyeti memurdur.

REİS — Maddeyi reyinize arzediyorum. Kabul edenler... Etmiyenler ... Kabul edilmiştir.

Lâyihanın birinci müzakeresi bitmiştir.

9. — Türkiye ile Almanya arasında Ticari mübadelelere ve Tediyelerin tanzimine mütedair Anlaşma esasları dâhilinde Almanlar tarafından 5 tane tayyare verilmesi ve mukabilinde muayyen Türk mallarının ihracı için Alman Sefareti ile teati olunan mektupların tasdikına dair kanun lâyihası ve Hariciye ve Ticaret Encümenleri mazbataları (1/254) [2]

REİS — Heyeti umumiyesi hakkında mütalâa var mı? Maddelere geçilmesini reyinize arzediyorum. Kabul edenler . . . Etmiyenler . . . Maddelere geçilmesi kabul edilmiştir.

Türkiye ile Almanya arasında Ticari Mübadelelere ve Tediyelerin tanzimine mütedair 18.IV. 1943 tarihli Anlaşma esasları dâhilinde Almanlar tarafmdan 5 aded tayyare verilmesi ve mukabilinde muayyen Türk mallarmın ihracı için Alman Sefareti ile teati olunan mektuplarm tasdikına dair kanun

MADDE 1. — Türkiye ile Almanya arasında Ticari Mübadelelere ve Tediyelerin tanzimine mütedair 18 . IV . 1943 tarihli Anlaşma çerçevesinde Stahrling A. G. Alman firması tarafından Devlet Havayolları Umum Müdürlüğüne 1 534 000 Türk lirası kıymetinde Junkers 52 tipinde 5 aded tayyare verilmesini ve mukabilinde aynı kıymette muayyen Türk mallarının ihracını teminen 19 şubat 1944 tarihinde Ankara'da Alman Sefareti ile teati olunan mektuplar kabul ve tasdik olunmuştur.

REİS — Mütalâa var mı? Maddeyi reyinize arzediyorum. Kabul edenler . . . Etmiyenler . . . Kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Bu kanun neşri tarihinden mer'idir.

REİS — Maddeyi reyinize arzediyorum. Kabul edenler . . . Etmiyenler . . . Kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Bu kanun hükümlerini tatbika İcra Vekilleri Heyeti memurdur.

REİS — Maddeyi reyinize arzediyorum. Kabul edenler . . . Etmiyenler . . . Kabul edilmiştir.

Lâyihanı birinci müzakeresi bitmiştir.

10. — Türkiye ile Macaristan arasında mevcut Ticari mübadelelere ve Tediyelerin tanzimine mütedair Anlaşmalarla merbutlarının 31 mayıs 1944 tarihine kadar uzatılması hakkında kanun lâyihası ve Hariciye ve Ticaret Encümenleri mazbataları (1/247) [1]

REİS — Heyeti umumiyesi hakkında mütalâa var mı? Maddelere geçilmesini yüksek reyinize arzedivorum. Kabul edenler . . . Etmiyenler . . . Kabul edilmiştir.

Türk - Macar Ticaret ve Tediye Anlaşmalariyle merbutlarmın 22 mart 1944 tarihinden 31 mayıs 1944 tarihine kadar temdidi hakkında teati olunan mektuplarm tasdikına dair kanun

MADDE 1. — Türkiye ile Macaristan arasında Ticari Mübadelelere ve Tediyelerin tanzimine mütedair 24 şubat 1943 tarihli Anlaşma-

[1] *180 sayılı basmayazı zaptın sonundadır.*

[2] *175 sayılı basmayazı zaptın sonundadır.*

[1] *178 sayılı basmayazı zaptın sonundadır.*

larla merbutlarının meriyet müddetlerinin inkızası tarihi olan 22 mart 1944 tarihinden 31 mayıs 1944 tarihine kadar temdidi hakkında 14 mart 1944 tarihinde Hariciye Vekâteliyle Ankara'da Macar Sefareti arasında teati olunan mektuplar kabul ve tasdik olunmuştur.

REİS — Mütalâa var mı? Maddeyi kabul buyuranlar . . . Etmiyenler . . . Kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Bu kanun neşri tarihinden mer'idir.

REİS — Mütalâa var mı? Maddeyi kabul buyuranlar . . . Etmiyenler . . . Kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Bu kanunun ahkâmını tatbika İcra Vekilleri Heyeti memurdur.

REİS — Maddeyi kabul buyuranlar . . . Etmiyenler . . . Kabul edilmiştir.

Lâyihanın birinci müzakeresi bitmiştir.

11. — Türkiye ile Romanya arasında imzalanan Tasfiye Protokolunun tasdikına dair kanun lâyihası ve Hariciye ve Ticaret Encümenleri mazbataları (1/194) [1]

REİS — Heyeti umumiyesi hakkında mütalâa var mı? Maddelere geçilmesini kabul buyuranlar . . . Etmiyenler . . . Kabul edilmiştir.

Romanya ile Türkiye arasında 10 birincikânun 1943 tarihinde Bükreş'te imzalanan tasfiye protokolunun tasdikına dair kanun

MADDE 1. — Muhtelif tarihlerde Romanya ile akdedilmiş bulunan Kliring Anlaşmalarından mütehassıl alacaklarımızın tasfiyesine mütaallik 10 birincikânun 1943 tarihinde Bükres'de imzalanan tasfiye protokolu kabul ve tasdik edilmiştir.

REİS — Maddeyi kabul buyuranlar . . . Etmiyenler . . . Kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Bu kanun neşri tarihinden mer'idir

REİS — Maddeyi kabul buyuranlar . . . Etmiyenler . . . Kabul edilmiştir.

[1] *176 sayılı basmayazı zaptın sonundadır.*

MADDE 3. — Bu kanun hükümlerini tatbika İcra Vekilleri Heyeti memurdur.

REİS — Maddeyi kabul buyuranlar . . . Etmiyenler . . . Kabul edilmiştir.

Lâyihanın birinci müzakeresi bitmiştir.

12. — Türkiye ile Romanya arasında Ticari mübadelelere ve Tediyelerin tanzimine mütedair Anlaşmalarla merbutlarının iki ay temdidi hakkında teati olunan mektupların tasdikına dair kanun lâyihası ve Hariciye ve Ticaret Encümenleri mazbataları (1/267) [1]

REİS — Heyeti umumiyesi hakkında mütalâa var mı? Maddelere geçilmesini reyinize arzediyorum. Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

Türk - Rumen Ticaret ve Tediye Anlaşmalariyle merbutlarmm 2 ay müddetle temdidi hakkında teati olunan mektuplarm tasdikına dair kanun

MADDE 1. — Türkiye ile Romanya arasında Ticari mübadelelere ve Tediyelerin tanzimine mütedair 2 şubat 1943 tarihli Anlaşmalarla merbutlarının meriyet müddetlerinin inkızaları tarihi olan 15 şubat 1944 tarihinden itibaren iki ay temdidi hakkında Ankara'da Romanya Sefareti ile teati olunan mektuplar kabul ve tasdik olunmuştur.

REİS — Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Bu kanun neşri tarihinden mer'idir.

REİS — Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Bu kanunun icrasına İcra Vekilleri Heyeti memurdur.

REİS — Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

Lâyihanın birinci müzakeresi bitmiştir.

Çarşamba günü saat 15 te toplanılmak üzere inikada nihayet veriyorum.

Kapanma saati : 15,30

[1] *177 sayılı basmayazı zaptın sonundadır.*

T. B. M. M. Matbaası

Nizip'in Hiyyam köyünden Caferoğlu Salih Sönmez'in ölüm cezasına çarptırılması hakkında Başvekâlet tezkeresi ve Adliye Encümeni mazbatası (3/114)

T. C.
Başvekâlet
Yazı İşleri Dairesi Müdürlüğü
Sayı : 4 - 703/6732

23 . X . 1943

Büyük Millet Meclisi Yüksek Reisliğine

Adam öldürmek maddesinden suçlu Caferoğlu 1326 doğumlu Salih Sönmez hakkında Gaziantep Ağır Ceza Mahkemesinden sâdır olan idam kararı Temyiz Mahkemesi tarafından da tasdik edilmiş olduğundan mütaakıp kanuni muamele Büyük Millet Meclisince ifa buyurulmak üzere, Adliye Vekâletinden 21 . X . 1943 tarihli ve 59/215 sayılı tezkere ile gönderilen hüküm evrakı aynen sunulmuştur. Arzederim.

Başvekil
Ş. Saracoğlu

Adliye Encümeni mazbatası

T. B. M. M.
Adliye Encümeni
Esas No. 3/114
Karar No. 57

27 . VI . 1944

Yüksek Reisliğe

Gazi antebin Göreniz köyünden Hasanoğlu Ali'yi öldürmekten suçlu Nizip'in Hiyyam köyünden Caferoğlu 1326 doğumlu Salih Sönmez'in ölüm cezasına mahkûmiyeti hakkında Gaziantep ağır ceza mahkemesinden verilen hükmün tasdikına dair Temyiz mahkemesi Birinci Ceza dairesinden sadır olan 6 . IV . 1943 tarih ve 916 esas 852 karar sayılı ilân mütaakıp kanuni muamelenin ifası zımmında Başvekâletin 25 . X . 1943 tarih ve 4 - 703/6732 sayılı tezkeresiyle birlikte Encümenimize havale ve tevdi buyurulması üzerine bu işe taallûk eden dâva dosyasının tetkikinde adı geçen Salih Sönmez'in abacı Ali'yi yanında taşıdığını bildiği parasını gaspetmek maksadiyle öldürdüğü mahkemece sabit görülerek hareketine uyan Türk Ceza Kanununun 450 nci maddesinin 7 nci bendine tevfikan ölüm ceezasına çarptırıldığı anlaşılmıştır.

Encümenimizde bu hususta cereyan eden müzakere neticesinde Caferoğlu Salih Sönmez'e hükmedilen ölüm cezasının infazına Teşkilâtı Esasiye kanununun 26 ncı maddesi hükümleri dahilinde karar verilmesi hususunun umumi heyetin yüce tasvibine arzedilmesi reylerin ittifakiyle karar altına alınmıştır.

Yüksek Reisliğe sunulmuştur.

Adliye En. Reisi N.	M. M.	Kâtip
Zonguldak	Zonguldak	Manisa
Ş. Devrin	Ş. Devrin	F. Uslu
Antalya	Balıkesir	Bingöl
N. Aksoy	O. N. Bureu	F. F. Düşünsel
Denizli	Denizli	Erzincan
H. Günver	N. Küçüka	A. Fırat
Kayseri	Kastamonu	K astamonu
R. Özsoy	*Dr. F. Ecevit*	*A. Binkaya*
Kocaeli	Kocaeli	Konya
S. Yarğı	S. Artel	H. Karagülle
Rize		Urfa
Dr. S. A. Dilemre		K. Berker

Of'un kuruç köyünden olup Bafra'da seyyar marangoz Harunoğlu Yusuf Kalyon'un ölüm cezasına çarptırılması hakkında Başvekâlet tezkeresi ve Adliye Encümeni mazbatası (3/124)

T. C.
Başvekâlet
Yazı İşleri Dairesi Müdürlüğü
4/831, 7278

26. I. 1943

Türkiye Büyük Millet Meclisi Yüksek Reisliğine

Adam öldürmek maddesinden suçlu Harunoğlu 1324 doğumlu Yusuf Kalyon hakkında Samsun Ağır Ceza Mahkemesinden sâdır olan idam kararı Temyiz Mahkemesince tasdik edilmiş olduğundan mütaakip kanuni muamelesi Büyük Millet Meclisince ifa buyurulmak üzere Adliye Vekâletinin 22. XI. 1943 tarihli ve 245/69 sayılı tezkeresiyle gönderilen hüküm evrakı aynen sunulmuştur arzederim.

Başvekil
Ş. Saraçoğlu

Adliye Encümeni mazbatası

T. B. M. M.
Adliye Encümeni
Esas No. 3/124
Karar No. 60

27. VI. 1944

Yüksek Reisliğe

Bakkal Alioğlu Ziya Bektaş'ı öldürmekten suçlu Of kazasının Kuruç köyünden Harunoğlu 1324 doğumlu Yusuf Kalyon'un ölüm cezasına mahkûmiyeti hakkında Samsun Ağır ceza mahkemesinden verilen hükmün tasdikına dair Temyiz Mahkemesi Birinci Ceza Dairesinden sâdır olan 28. VI. 1943 tarih ve 1678 esas 1652 karar sayılı ilâm müteakip kanuni muamelenin ifası zımnında Başvekâletin 26. XI. 1943 tarih ve 831 - 4/7278 sayılı tezkeresiyle birlikte encümenimize havale ve tevdi buyurulması üzerine bu işe taallûk eden dâva dosyasının tetkikinde: adı geçen Yusuf Kalyonun evinde misafir kaldığı Ziya Bektaş'ı parasını gaspetmek maksadiyle öldürdüğü mahkemece sabit görülerek hareketine uyan Türk Ceza kanununun 450 nci maddesinin 7 nci ve 9 ncu bentlerine tevfikan ölüm cezasına çarptırıldığı anlaşılmıştır.

Encümenimizde bu hususta cereyan eden müzakere neticesinde suçlu Yusuf Kalyona hükmedilen ölüm cezasının infazına Teşkilâtı Esasiye kanununun 26 ncı maddesi hükümleri dâhilinde karar verilmesi hususunun Umumî Heyetin yüce tasvibine arzedilmesi reylerin ittifakiyle karar altına alınmıştır.

Yüksek Reisliğe sunulur.

Adliye En. R. Na.	M. M.	Kâtip
Zonguldak	Zonguldak	Manisa
Ş. Devrin	*Ş. Devrin*	*F. Uslu*
Antalya	Balıkesir	Denizli
N. Aksoy	*O. Niyazi Burcu*	*N. Küçüka*
Denizli	İzmir	Kayseri
Haydar Günver	*Ekrem Oran*	*R. Özsoy*
Kocaeli	Rize	Sinob
S. Artel	*Dr. Saim Ali Dilemre*	*C. Atay*

S. Sayısı : 175

Türkiye ile Almanya arasında Ticari mübadelelere ve tediyelerin tanzimine mütedair Anlaşma esasları dâhilinde Almanlar tarafından 5 tane tayyare verilmesi ve mukabilinde muayyen Türk mallarının ihracı için Alman Sefareti ile teati olunan mektupların tasdikına dair kanun lâyihası ve Hariciye ve Ticaret Encümenleri mazbataları (1/254)

T. C.
Başvekâlet
Muamelât Umum Müdürlüğü
Tetkik Müdürlüğü
Sayı : 71/114 - 6/1149

17 . IV . 1944

Büyük Millet Meclisi Yüksek Reisliğine

Türkiye ile Almanya arasında Ticari Mübadelelere ve Tediyelerin tanzimine mütedair 18 . IV . 1943 tarihli Anlaşma esasları dâhilinde Almanlar tarafından 5 aded tayyare verilmesi ve mukabilinde muayyen Türk mallarının ihracı için Alman Sefaretiyle teati olunan mektupların tasdikına dair Hariciye Vekilliğince hazırlanan ve İcra Vekilleri Heyetince 31 . III . 1944 tarihinde Yüksek Meclise arzı kararlaştırılan kanun lâyihasının esbabı mucibesi ve ilişikleri ile birlikte sunulmuş olduğunu arzederim.

Başvekil
S. Saracoğlu

Mucip sebepler lâyihası

Devlet Havayolları Umum Müdürlüğü ile Stahrling A. G. Alman firması arasında 18 . IV . 1943 tarihli Türk - Alman Ticaret ve Tediye Anlaşması çerçevesi içinde 1 534 000 türk lirası kıymetinde junkers 52 tipinde 5 tayyare verilmesi hususunda mutabakat hâsıl olduğu Alman Sefaretinden bildirilmiş ve buna mukabil:

Tonu 1 600 Tl. dan 640 000 Tl. sı kıymetinde 400 ton bakır.
Tonu 2 100 » » 672 000 » » 320 » pamuk
Tonu 300 » » 22 000 » » 740 » palamutun Almanya'ya ihracına müsaade edilmesi talep olunmuştur.

Bir taraftan Münakalât Vekâletine, 18 . IV . 1943 tarihli Türk - Alman Ticaret Anlaşmasına merbut (1 A) listesinden tahsis olunan kontenjanın tükenmiş olması, diğer taraftan Havayolları Umum Müdürlüğünün mühim bir ihtiyacını karşılayacak olan bu tayyarelerin başka yolla teminine imkân bulunmaması nazarı itibare alınarak mezkûr Anlaşmanın (1 A) listesine 1 534 000 liralık münzam bir kontenjan ilâvesi ve aynı Anlaşmada derpiş olunan şartlara tabi tutulmak suretiyle tahakkuku menfaatimize uygun mütalâa olunmuş ve keyfiyet Alman Sefaretiyle 19 şubat 1944 tarihinde mektup teatisi suretiyle tahakkuk ettirilmiştir.

İşbu mektupların kabul ve tasdiki Büyük Millet Meclisinin yüksek tasviplerine arzolunur.

Hariciye Encümeni mazbatası

T. B. M. M.
Hariciye Encümeni
Esas No. 1/254
Karar No. 11

5 . V . 1944

Yüksek Reisliğe

Türkiye ile Almanya arasında Ticari mübadelelere ve Tediyelerin tanzimine mütedair 18 . IV . 1943 tarihli Anlaşma esasları dâhilinde Almanlar tarafından beş aded tayyare verilmesi ve mukabilinde muayyen Türk mallarının ihracı için Alman sefaretiyle teati olunan mektupların tasdikına dair Hariciye Vekilliğince hazırlanan ve İcra Vekilleri Heyetince 31 . III . 1944 tarihinde Yüksek Meclise arzı kararlaştırılıp Başvekâletin 17 nisan 1944 tarih ve 6/1149 sayılı tezkeresiyse Yüksek Reisliğe sunulan kanun lâyihası Encümenimize havale buyurulmakla Hariciye Vekâleti mümessilinin huzuriyle tetkik ve müzakere olundu.

Hükümetin esbabı mucibesinden ve verilen izahattan, memleketimiz menfaatlerine uygun olduğu anlaşılan işbu lâyiha Encümenimizce aynen kabul edilmiştir.

Havalesi mucibince Ticaret Encümenine tevdii ricasiyle Yüksek Reisliğe sunulur.

Hariciye En. Reisi Na.	M. M.	Kâtip
Tokad	Tokad	Ağrı
N. Poroy	*N. Poroy*	*Rıfkı R. Pasin*
Bolu	Erzurum	Gümüşane
H. C. Çambel	*P. Demirhan*	*Edip S. Tör*
Samsun	Seyhan	
Cemil Bilsel	*Naci Eldeniz*	

Ticaret Encümeni mazbatası

T. B. M. M.
Ticaret Encümeni
Esas No. 1/254
Karar No. 27

28 . VI . 1944

Yüksek Reisliğe

Türkiye ile Almanya arasında Ticari mübadelelere ve Tediyelerin tanzimine mütedair 18 . IV . 1943 tarihli Anlaşma esasları dâhilinde Almanlar tarafından beş aded tayyare verilmesi ve mukabilinde muayyen Türk mallarının ihracı için Alman Sefareti ile teati olunan mektuplarla yapılan Anlaşmanın tasdikına dair Hariciye Vekilliğince hazırlanan ve İcra Vekilleri Heyetince 31 . III . 1944 tarihinde Yüksek Meclise arzı kararlaştırılan kanun lâyihası Hariciye Encümeni mazbatasiyle birlikte Encümenimize havale buyurulmakla müzakere olundu.

Encümenimizce de tasvip ve aynen kabul edilen kanun lâyihası Umumî Heyete arzedilmek üzere Yüksek Reisliğe sunulur.

Ti. En. Rs. Y.

M. M.	M. M.	Kâtip
Manisa	Manisa	Manisa
Dr. H. Sarhan	*Dr. H. Sarhan*	
Ankara	Kastamonu	Kütahya
A. Çubukçu	*H. Çoruk*	*B. Atalay*
Ordu	Yozgad	Zonguldak
M. Yarımbıyık	*Z. Arkant*	*A. Gürel*

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

Türkiye ile Almanya arasında Ticari Mübadelelere ve Tediyelerin tanzimine mütedair 18 . IV . 1943 tarihli Anlaşma esasları dâhilinde Almanlar tarafından 5 aded tayyare verilmesi ve mukabilinde muayyen Türk mallarının ihracı için Alman sefareti ile teati olunan mektupların tasdikına dair kanun lâyihası

MADDE 1. — Türkiye ile Almanya arasında Ticari Mübadelere ve Tediyelerin tanzimine mütedair 18 . IV . 1943 tarihli Anlaşma çerçevesinde Stahrling A. G. Alman firması tarafından Devlet Havayolları Umum Müdürlüğüne 1 534 000 Türk lirası kıymetinde Junkers 52 tipinde 5 aded tayyare verilmesini ve mukabilinde aynı kıymette muayyen Türk mallarının ihracını teminen 19 şubat 1944 tarihinde Ankara'daki Alman Sefareti ile teati olunan mektuplar kabul ve tasdik olunmuştur.

MADDE 2. — Bu kanun neşri tarihinden itibaren mer'idir.

MADDE 3. — Bu kanun hükümlerini tatbika İcra Vekilleri Heyeti memurdur.

31 . III . 1944

Bş. V.	Ad. V.	M. M. V.
Ş. Saracoğlu	*R. Türel*	*A. R. Artunkal*
Da. V.	Ha. V.	Ma. V.
Hilmi Uran	*N. Menemencioğlu*	*F. Ağralı*
Mf. V.	Na. V.	İk. V.
Yüce!	*Sırrı Day*	*Fuad Sirmen*
S. İ. M. V.	G. İ. V.	Zr. V.
Dr. H. Alataş	*Suad H. Ürgüblü*	*Ş. R. Hatipoğlu*
Mü. V.		Ti. V.
A. F. Cebesoy		*C. S. Siren*

S. Sayısı : 176

Türkiye ile Romanya arasında imzalanan Tasfiye Protokolunun tasdikına dair kanun lâyihası ve Hariciye ve Ticaret Encümenleri mazbataları (1/194)

T. C.
Başvekâlet
Muamelât Umum Müdürlüğü
Kararlar Müdürlüğü
Sayı : 6/188

Büyük Millet Meclisi Yüksek Reisliğine

Romanya ile Türkiye arasında 10/XII/1943 tarihinde Bükreş'te imzalanan Tasfiye Protokolunun tasdikı hakkında Hariciye Vekilliğince hazırlanan ve İcra Vekilleri Heyetince 3/I/1944 tarihinde Yüksek Meclise arzı kararlaştırılan kanun lâyihası esbabı mucibesiyle birlikte sunulmuştur.

Sözü geçen anlaşmanın 3970 sayılı kanunun verdiği salâhiyete istinaden İcra Vekilleri Heyetince tasdik edilmiş olduğunu arzederim.

Başvekil
Ş. Saraçoğlu

Mucip sebepler lâyihası

Romanya Hükümetiyle muhtelif tarihlerde aktedilmiş olan kliring anlaşmalarından mütahassıl alacaklarımızın tasfiyesi hakkındaki 2 Şubat 1943 tarihli Türkiye - Romanya Ticaret ve Tediye anlaşmasına bağlı Tasfiye Protokolu tatbikatından müsbet bir netice alınamamış ve alacaklarımız hemen hemen eski seviyesini muhafaza eylemiştir. Diğer taraftan Romanya'da eşya fiyatlarında görülen tereffüler yüzünden mezkûr matlubatımızın iştira kudreti günden güne tenezzül eylemekte olması gözönünde tutularak şimdiye kadar normal ticaret münasebetlerimizin inkişafına engel olmaktan hâli kalmıyan işbu alacaklarımızın bir an evvel ve süratle eritilmesini temin çarelerine tevessül mecburiyeti tahassül eylemiştir.

Hükümetimizle Rumen Hükümeti arasında yapılan temaslar mezkûr alacaklarımızın iştira kudretinin tenezzülü dolayısiyle bir zarara maruz kalmadan , Romanya'dan ancak buğday satın alınması suretiyle kabil olabileceği anlaşılmış ve bu maksatla Romanya'ya bir hey'et izam kılınmıştır.

Hey'etimiz tarafından Romanya'da yapılan müzakerelerde Rumenlerin verecekleri buğdayın Rumen piyasasındaki yüksek fiyatı ile memleketimizin binnisbe ucuz buğday fiyatları arasında görülen fahiş farkın izalesi ile iki memleket buğday fiyatlarının aynı seviyeye ircaı için yapılan müzakerelerden sonra Rumenlerle bu hususta bir anlaşmaya varılmış ve 10 ilkkânun 1943 tarihinde bir tasfiye protokolu imza edilmiştir.

İşbu Protokola nazaran 150 000 000 leye varan alacaklarımızla Romanya piyasası üzerinden 3 750 ton buğday mübayaası takarrür etmiş ve fiyat farkını lehimize indirmek maksadiyle Romanya Hükümeti de bedeli kendi tarafından ödenmek üzere yukardaki miktara munzam olarak ayrıca 2 250 ton buğday vermeği taahüt eylemiştir.

Yukarıdaki mâruzata nazaran Romanya'dan bedeli alacaklarımızla ödenmek şartiyle 3.750 ton ve bedeli Romanya Hükümeti tarafından tesviye edilmek üzere de 2.250 ton ki, cemaan 6.000 ton

buğday satın alınmak suretiyle bugüne kadar eritilmesine imkân bulunamayan alacaklarımız bir defada tamamen tasfiye edilmiş olacaktır.

Tasfiye Protokolünde buğdayların evsafı zikredilmiş ve işbu muameleye mütaallik olarak Toprak Ofisi ile Rumen Incoop müessesesi arasında bir mukavele akdedileceği iki memleket demiryolları idarelerinin de Türkiye'ye haftada 100 vagon tahsis suretiyle 1000 ton buğday teslimatını temin edecek nakliye şekilleri hakkında anlaşacakları tasrih kılınmış ve hesap muamelesinin ne suretle cereyan edeceğine dair de ayrıca hükümler konulmuştur.

Evvelce alacaklarımızın tasfiyesi için Rumen ihracatından % 10 ve % 25 nispetlerinde hisse alınmasını derpiş eden 2 şubat 1943 tarihli Türkiye - Romanya Ticaret ve Tediye Anlaşmasına ekli gizli mektup hükümlerinin, işbu protokolün imzası tarihinden itibaren tatbik edilmiyeceğine dair protokole bir madde ilâve edilmiştir.

Ana hatları yukarıda arz ve izah edilen ve memleketimizin yüksek menfaatlerine her bakımdan uygun görülen işbu protokol Yüksek Meclisin tasdikine arzolunmuştur.

Hariciye Encümeni mazbatası

T. B. M. M.
Hariciye Encümeni
Esas No. 1/194
Karar No. 7

5 . V . 1944

Yüksek Reisliğe

Romanya ile Türkiye arasında 10 . XII . 1943 tarihinde Bükreş'te imzalanan Tasfiye Protokalünün tasdikı hakkında Hariciye Vekilliğince hazırlanan ve İcra Vekilleri Heyetince 3.I.1944 tarihinde Yüksek Meclise arzı kararlaştırılan kanun lâyihası Encümenimize havale buyurulmakla Hariciye Vekâleti mümessilinin huzuriyle tetkik ve müzakere olundu.

Mucip sebepler lâyihasında ileri sürülen mütalâalara ve vekâlet mümessilinin verdiği izahatlara nazaran memleketimiz menfaatlerine uygun görülen kanun lâyihası Encümenimizce tasvip ve aynen kabul edilmiş olmakla havalesi mucibince Ticaret Encümenine tevdi buyurulmak üzere Yüksek Reisliğe sunulur.

Ha. En. Rs. N.	M. M.	Kâtip
Tokad	Tokad	Ağrı
N. Poroy	*N. Poroy*	*R . R. Pasin*
Bolu	Erzurum	Gümüşane
H. C. Çambel	*P. Demirhan*	*E. S. Tör*
Samsun		Seyhan
C. Bilsel		*N. Eldeniz*

Ticaret Encümeni mazbatası

T. B. M. M.
Ticaret Encümeni
Esas No. 1/194
Karar No. 26

28 . VI . 1944

Yüksek Reisliğe

Romanya ile Türkiye arasında 10 . XII . 1943 tarihinde Bükreş'te imzalanan tasfiye protokolunun tasdikı hakkında Hariciye Vekilliğince hazırlanan ve İcra Vekilleri Heyetince 3.I.1944 tarihinde Yüksek Meclise arzı kararlaştırılan kanun lâyihası Hariciye Encümeni mazbatasiyle beraber Encümenimize havale buyurulmakla müzakere olundu:

Encümenimizce de tasvip ve aynen kabul edilen kanun lâyihası Umumî Heyete arzedilmek üzere Yüksek Reisliğe sunulur.

Ti. En. Rs. Y.

M. M.	M. M.	Kâtip
Manisa	Manisa	Manisa
Dr. H. Sarhan	*Dr. H. Sarhan*	
Ankara	Kastamonu	Kütahya
A. Çubukçu	*H. Çoruk*	*B. Atalay*
Ordu	Yozgad	Zonguldak
M. Yarımbıyık	*Z. Arkant*	*A. Gürel*

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

Romanya ile Türkiye arasında 10 birincikânun 1943 tarihinde Bükreş'te imzalanan tasfiye protokolunun tasdikına dair kanun lâyihası

MADDE 1. — Muhtelif tarihlerde Romanya ile akdedilmiş bulunan Kliring Anlaşmalarından mütahassıl alacaklarımızın tasfiyesine müteallik 10 birincikânun 1943 tarihinde Bükreş'te imzalanan tasfiye protokolu kabul ve tasdik edilmiştir.

MADDE 2. — Bu kanun neşri tarihinden itibaren mer'idir.

MADDE 3. — Bu kanun hükümlerini tatbika İcra Vekilleri Heyeti memurdur.

3 . I . 1944

Bş. V.	Ad. V.	M. M. V.
Ş. Saracoğlu	*A. R. Türel*	*A. R. Artunkal*
Da. V.	Ha. V.	Ma. V.
Hilmi Uran	*N. Menemencioğlu*	*F. Ağralı*
Mf. V.	Na. V.	İk. V.
Yücel	*Sırrı Day*	*Fuad Sirmen*
S. İ. M. V.	G. İ. V.	Zr. V.
Dr. H. Alataş	*Suad H. Ürgüblü*	*Ş. R. Hatipoğlu*
Mü. V.		Ti. V.
A. F. Cebesoy		*C. S. Siren*

S. Sayısı : 177

Türkiye ile Romanya arasında Ticari mübadelelere ve tediyelerin tanzimine mütedair Anlaşmalarla merbutlarının iki ay temdidi hakkında teati olunan mektupların tasdikına dair kanun lâyihası ve Hariciye ve Ticaret Encümenleri mazbataları (1/267)

T. C.
Başvekâlet
Muamelât Umum Müdürlüğü
Tetkik Müdürlüğü
Sayı: 70 - 7 6/1315

10 . V . 1944

Büyük Millet Meclisi Yüksek Reisliğine

2 şubat 1943 tarihli Türk - Rumen Ticaret ve Tediye Anlaşmalariyle merbutlarının 2 ay müddetle temdidi hakkında teati olunan mektupların kabul ve tasdikine dair Hariciye Vekilliğince hazırlanan ve İcra Vekilleri Heyetince 24 . IV . 1944 tarihinde Yüksek Meclise arzı kararlaştırılan kanun lâyihasının esbabı mucibesiyle birlikte sunulmuş olduğunu arzederim.

Başvekil
Ş. Saracoğlu

Mucip sebepler lâyihası

Türkiye ile Romanya arasında ticari mübadelelerin ve tediyelerin tanzimine dair Ankara'da 2 şubat 1943 tarihinde imza olunan Anlaşmalarla merbutlarının meriyetleri 15 şubat 1943 tarihinde hitam bulacağından iki memleket arasındaki ticari mübadelâtı sekteye uğratmamak üzere yeni bir Anlaşmanın akdine intizaren mezkûr Anlaşmalarla merbutlarının inkızaları tarihinden itibaren iki ay müddetle uzatılması iki Hükümet arasında takarrür etmiş ve keyfiyet Ankara'daki Romanya sefareti ile mektup teatisi suretiyle tahakkuk ettirilmiştir.

İşbu mektuplar Büyük Millet Meclisinin yüksek tasviplerine arzolunur.

Hariciye Encümeni mazbatası

T. B. M. M.
Harciye Encümeni
Esas No. 1/267
Karar No. 12

19 . VI . 1944

Yüksek Reisliğe

2 şubat 1943 tarihli Türk - Rumen Ticaret ve Tediye Anlaşmalariyle merbutlarının iki ay müddetle temdidi hakkında teati olunan mektupların kabul ve tasdikına dair Hariciye Vekilliğince hazırlanan ve İcra Vekilleri Heyetince 24 . IV . 1944 tarihinde Yüksek Meclise arzı kararlaştırılan ve

Başvekâletin 10 . V . 1944 tarih ve 6/1315 sayılı tezkereleriyle Yüksek Riyasete sunulup Encümenimize havale buyurulan kanun lâyihası Hariciye Vekili ve Hariciye Vekâleti Kâtibi Umumisinin huzurlariyle tetkik ve müzakere olundu.

Esbabı mucibe lâyihasından ve Hariciye Vekilinin verdiği izahattan, memleketimiz menfaatlerine uygun olduğu anlaşılan kanun lâyihası Encümenimizce aynen kabul edilmiştir.

Havalesi veçhile Ticaret Encümenine tevdi buyurulmak üzere Yüksek Reisliğe sunulur.

Hariciye En. Rs. N.	M. M.	Kâtip
Tokad	Tokad	Ağrı
N. Poroy	*N. Poroy*	
Ankara	Çoruh	Elâzığ
F. R. Atay	*A. Us*	*F. A. Aykaç*
Erzurum	Gümüşane	Gümüşane
Gl. P. Demirhan	*E. S. Tör*	*C. Selek*
Manisa	Samsun	Seyhan
H. Bayur	*C. Bilsel*	*N. Eldeniz*

Ticaret Encümeni mazbatası

T. B. M. M.
Ticaret Encümeni
Esas No. 1/267
Karar No. 29

28 . VI . 1944

Yüksek Reisliğe

2 . II . 1943 tarihli Türk Romen ticaret Anlaşmalariyle ve merbutlarının iki ay müddetle temdidi hakkında teati olunan mektuplarla yapılan Anlaşmanın tasdikına dair Hariciye Vekilliğince hazırlanan ve İcra Vekilleri Heyetince 24 . IV . 1944 tarihinde Yüksek Meclise arzı kararlaştırılan kanun lâyihası Hariciye Encümeni mazbatasiyle birlikte Encümenimize havale buyrulmağla müzakere olundu:

Encümenimizce de tasvip ve aynen kabul edilen kanun lâyihası Umumî Heyete arzedilmek üzere Yüksek Reisliğe sunulur.

Ticaret En. Rs. Y.

M. M.	M. M.	Kâtip
Manisa	Manisa	Niğde
Dr. H. Sarhan	*Dr. H. Sarhan*	
Ankara	Kastamonu	Kütahya
A. Çubukçu	*H. Çoruk*	*B. Atalay*
Ordu	Yozgad	Zonguldak
M. Yarımbıyık	*Z. Arkant*	*A. Gürel*

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

2 şubat 1943 tarihli Türk - Romen Ticaret ve Tediye Anlaşmalariyle merbutlarının 2 ay müddetle temdidi hakkında teati olunan mektupların kabul ve tasdikına dair kanun lâyihası

MADDE 1. — Türkiye ile Romanya arasında Ticari mübadelelere ve Tediyelerin tanzimine mütedair 2 şubat 1943 tarihli Anlaşmalarla merbutlarının meriyet müddetlerinin inkızaları tarihi olan 15 şubat 1944 tarihinden itibaren iki ay temdidi hakkında Ankara'daki Romanya Sefareti ile teati olunan mektuplar kabul ve tasdik olunmuştur.

MADDE 2. — Bu kanun neşri tarihinden itibaren mer'idir.

MADDE 3. — Bu kanunun icrasına İcra Vekilleri Heyeti memurdur.

Bş. V.	Ad. V.	M. M. V.
Ş. Saracoğlu	*A. R. Türel*	*A. R. Artunkal*
Da. V.	Ha. V.	Ma. V.
Hilmi Uran		*F. Ağralı*
Mf. V.	Na. V.	İk. V.
Yücel	*Sırrı Day*	*Fuad Sirmen*
S. İ. M. V.	G. İ. V.	Zr. V.
Dr. H. Alataş	*Suad H. Ürgüblü*	*Ş. R. Hatipoğlu*
Mü. V.		Ti. V.
A. F. Cebesoy		*C. S. Siren*

No. 22010/6 *Ankara, 14 şubat 1944*

Bay Elçi,

Türkiye ile Romanya arasındaki 2 şubat 1943 tarihli Ticaret ve Tediye Anlaşmasının ve merbutlarının meriyetlerinin, inkızaları tarihinden yani 15 şubat 1944 tarihinden itibaren iki ay müddetle uzatılması hususunda Hükümetimin mutabakatını Ekselânsınıza bildirmekle şerefyabım.

Yukarıdaki husus hakkında Hükümetinizin mutabakatını bana teyit etmenizi Ekselânsınızdan rica ederim.

Yüksek saygılarımın kabulünü rica ederim Bay Elçi.

Ekselâns *Cevat Açıkalın*

Alexsandre Cretzianu

Romanya Sefiri

Şehir

No. 195 *Ankara, 17 şubat 1944*

Bay Vekil,

14 cari tarihli ve 22010 sayılı mektubunuza cevaben Romanya ile Türkiye arasındaki 2 şubat 1943 tarihli Ticaret ve Tediye Anlaşmasının ve merbutlarının meriyetlerinin, inkızaları tarihinden yani 15 şubat 1944 tarihinden itibaren, iki ay müddetle uzatılması hususunda Hükümetimin mutabık olduğunu Ekselânsınıza bildirmekle şerefyabım.

En derin saygılarımın kabulünü rica ederim Bay Vekil.

Ekselâns *A. Cretzianu*

Bay Numan Menemencioğlu

Hariciye Vekili

Şehir

S. Sayısı : 178

Türkiye ile Macaristan arasında mevcut Ticari mübadelelere ve tediyelerin tanzimine mütedair Anlaşmalarla merbutlarının 31 mayis 1944 tarihine kadar uzatılması hakkında kanun lâyihası ve Hariciye ve Ticaret Encümenleri mazbataları (1/247)

T. C.
Başvekâlet
Muamelât Umum Müdürlüğü
Tetkik Müdürlüğü
Sayı : 71 - 126
6/1118

12 . IV . 1944

Büyük Millet Meclisi Yüksek Reisliğine

24 . Şubat 1943 tarihli Türk - Macar Ticaret ve Tediye Anlaşmalariyle merbutlarının 22 Mart 1944 tarihinden 31 Mayıs 1944 tarihine kadar temdidi hakkında teati olunan mektupların tasdikına dair Hariciye Vekilliğince hazırlanan ve İcra Vekilleri Heyetince 30 . III . 1944 tarihinde Yüksek Meclise arzı kararlaştırılan kanun lâyihasının esbabı mucibesi ve ilişikleriyle birlikte sunulmuş olduğunu arzederim.

Başvekil
Ş. Saracoğlu

Mucip sebepler lâyihası

Türkiye ile Macaristan arasında Ticari Mübadelelere ve Tediyelerin tanzimine mütedair 24 şubat 1943 tarihinde imza olunan ve 22 Mart 1943 tarihinde meriyete giren Anlaşmalarla merbutlarının meriyet müddetleri 22 Mart 1944 tarihinde hitam bulacağından iki memleket arasındaki Ticari Mübadelâtı sekteye uğratmamak üzere yeni bir Anlaşmanın akdine intizaren mezkûr Anlaşmalarla merbutlarının inkizaları tarihinden 31 Mayıs 1944 tarihine kadar temdidi iki Hükümet arasında takarrür etmiş keyfiyet Ankara'daki Macar Sefaretiyle 14 Mart 1944 tarihinde mektup teatisi suretiyle tahakkuk ettirilmiştir.

İşbu mektuplar Büyük Millet Meclisinin yüksek tasviplerine arzolunur.

Hariciye Encümeni mazbatası

T. B. M. M.
Hariciye Encümeni
Esas No. 1/247
Karar No. 6

5 . V . 1944

Yüksek Reisliğe

24 şubat 1943 tarihli Türk - Macar Ticaret ve Tediye Anlaşmalariyle merbutlarının 22 mart 1944 tarihinden 31 mayıs 1944 tarihine kadar temdidi hakkında teati olunan mektupların tasdikına dair Hariciye Vekilliğince hazırlanan ve İcra Vekilleri Heyetince 31 . III . 1944 tarihinde Yüksek Meclise arzı kararlaştırılıp Başvekâletin 12 nisan 1944 tarih ve 6/1118 sayılı tezkerelerinde Yüksek Riyasete sunulan kanun lâyihası Hariciye Vekâleti mümessilinin huzuriyle tetkik ve müzakere olundu.

Hükümetin esbabı mucibesinden ve verilen izahattan memleketimiz menfaatlerine uygun olduğu anlaşılan işbu lâyiha encümenimizce aynen kabul edilmiştir.

Havalesi mucibince Ticaret Encümenine tevdii ricasiyle Yüksek Reisliğe sunulur.

Hariciye En. R. Na.	M. M.	Kâtip
Tokad	Tokad	Ağrı
N. Poroy	*N. Poroy*	*Rıfkı R. Pasin*
Bolu	Erzurum	Gümüşane
H. C. Çambel	*P. Demirhan*	*Edip S. Tör*
Samsun	Seyhan	
Cemil Bilsel	*Naci Eldeniz*	

Ticaret Encümeni mazbatası

T. B. M. M.
Ticaret Encümeni
Esas No. 1/247
Karar No. 24

28 . VI . 1944

Yüksek Reisliğe

24 . II . 1943 tarihli Türk - Macar Ticaret ve Tediye Anlaşmalariyle merbutlarının temdidi hakkında teati olunan mektuplarla yapılan Anlaşmanın tasdikına dair Hariciye Vekilliğince hazırlanan ve İcra Vekilleri Heyetince 31 . III . 1944 tarihinde Yüksek Meclise arzı kararlaştırılan kanun lâyihası Hariciye Encümeni mazbatasiyle beraber Encümenimize havale buyurulmakla müzakere olundu:

Encümenimizce de tasvip ve aynen kabul edilen kanun lâyihası Umumî Heyete arzedilmek üzere Yüksek Reisliğe sunulur.

Ti. En. Rs. Y.		
M. M.	M. M.	Kâtip
Manisa	Manisa	Niğde
Dr. H. Sarhan	*Dr. H. Sarhan*	
Ankara	Kastamonu	Kütahya
A. Çubukçu	*H. Çoruk*	*B. Atalay*
Ordu	Yozgad	Zonguldak
M. Yarımbıyık	*Z. Arkant*	*A. Gürel*

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

24 şubat 1943 tarihli Türk - Macar Ticaret ve Tediye Anlaşmalariyle merbutlarının 22 mart 1944 tarihinden 31 mayıs 1944 tarihine kadar temdidi hakkında teati olunan mektupların tasdikına dair kanun lâyihası

MADDE 1. — Türkiye ile Macaristan arasında Ticari Mübadelelere ve Tediyelerin tanzimine mütedair 24 şubat 1943 tarihli Anlaşmalarla merbutlarının mer'iyet müddetlerinin inkızası tarihi olan 22 mart 1944 tarihinden 31 mayıs 1944 tarihine kadar temdidi hakkında 14 mart 1944 tarihinde Hariciye Vekâletiyle Ankara'daki Macar Sefareti arasında teati olunan mektuplar kabul ve tasdik olunmuştur.

MADDE 2. — İşbu kanun neşri tarihinden itibaren mer'idir.

MADDE 3. — Bu kanunun ahkâmını tatbika İcra Vekilleri Heyeti memurdur.

30 . III . 1944

Bş. V.	Ad. V.	M. M. V.
Ş. Saracoğlu	*A. R. Türel*	*A. R. Artunkal*
Da. V.	Ha. V.	Ma. V.
Hilmi Uran	*N. Menemencioğlu*	*F. Ağralı*
Mf. V.	Na. V.	İk. V.
Yücel	*Sırrı Day*	*Fuad Sirmen*
S. İ. M. V.	G. İ. V.	Zr. V.
Dr. H. Alataş	*Suad H. Ürgüblü*	*Ş. H. Hatipoğlu*
Mü. V.		Ti. V.
A. F. Cebesoy		*C. S. Siren*

T. C. Hariciye Vekâleti
23937 *14 mart 1944*

Bay Elçi,

Ekselânsınıza, Türkiye ile Macaristan arasında 24 şubat 1943 tarihinde imzalanan Ticaret ve Tediye Anlaşmasiyle eklerinin, meriyet müddetlerinin inkızaları tarihinden, yani 22 mart 1944 tarihinden itibaren 31 mayıs 1944 e kadar temdidi hakkında Hükümetimin mutabakatını bildirmekle şerefyabım.

Ekselânsınızdan, Hükümetlerinin bu hususiaki mutabakatını teyit etmelerini rica eylerim.

En derin saygılarımı kabul etmenizi rica ederim, Bay elçi.

Ekselâns,
Bay Jean Vörnle
Macar Elçisi
Ankara

Macar Sefareti
482/1944 *Ankara, 14 mart 1944*

Bay Vekil,

Ekeslânsınıza, Türkiye ile Macaristan arasında 24 şubat 1943 tarihinde imzalanan Ticaret ve Tediye Anlaşmasiyle eklerinin, meriyet müddetlerinin inkızaları tarihinden, yani 22 mart 1944 tarihinden itibaren 31 mayıs 1944 de kadar temdidi hakkında Türkiye Cumhuriyeti Hükümetinin mutabakatını bildiren 23937-6 sayılı ve 14 mart 1944 tarihli mektubunu aldığını bildirmekle şerefyabım.

Bu nazikâne işarınızı kaydederek, bu hususta Macar Kırallık Hükümetinin mutabık olduğunu bildirmekle şerefyabım.

Bu fırsattan istifade ederek, Ekselânsınıza en derin saygılarımı teyit ederim.

Ekselâns
Bay Numan Menemencioğlu
Türkiye Cumhuriyeti Hariciye Vekili
Ankara

§ Sayısı : 179

Romanya'dan 70 vagon ve 3270 varil alınması ve bedellerinin kısmen muayyen mallar kısmen de Ley olarak ödenmesi hususunda yapılan Anlaşmanın tasdikına dair kanun lâyihası ve Hariciye ve Ticaret Encümenleri mazbataları (1/235)

T. C.
Başvekâlet
Kararlar Dairesi Müdürlüğü
Sayı : 6/2

4.I.1943

Büyük Millet Meclisi Yüksek Reisliğine

Romanya'dan 70 vagon ve 3270 demir varil alınması ve bedellerinin kısmen muayyen mallar ve kısmen de ley olarak ödenmesi hususunda yapılan Anlaşmanın tasdiki hakkında Hariciye Vekilliğince hazırlanan ve İcra Vekilleri Heyetince 28.XII.1942 tarihinde Yüksek Meclise arzı kararlaştırılan kanun lâyihası esbabı mucibe ve ilişikleriyle birlikte sunulmuştur.

3970 sayılı kanunun verdiği salâhiyete istinaden mezkûr Anlaşmanın İcra Vekilleri Heyetince meriyete konulması kabul edilmiş olduğunu arzederim.

Başvekil
Ş. Saracoğlu

Esbabı mucibe lâyihası

Mer'i Türkiye - Romanya Ticaret ve Kliring Anlaşmaları hükümlerine göre iki memleket arasındaki mübadelelerin esas itibariyle kliring hükümleri dâhilinde cereyan etmesi icabetmektedir. Bu itibarla Anlaşmanın akdinden evvel Romanya'da bulunan Astra Vagona firmasına muayyen malların teslimi mukabilinde sipariş edilebilmiş olan Petrol Ofisi ve Türk Petrol ve Madenî yağlar Anonim şirketine ait 3270 demir varil ile 70 sarnıçlı vagona mütealllik hususi takas muamelesinin tekemmül edebilmesi imkânsız bulunuyordu. Alâkadar şirketlerin evvelce tesbit olunan malların behemehal teslim edilmesinde ısrar etmeleri üzerine Romanya Hükümetiyle yapılan müzakere neticesinde piyasa vaziyetimizi gözönünde bulundurarak 3270 demir varil ile 70 sarnıçlı vagon bedelinin kısmen 216 ton blister bakırı, 200 ton zeytinyağı, 80 ton pamuk dökümtüsü ve 200 ton font ihracı ve kısmen de ley olarak tediyesi hususunda mutabakat temin olundu.

Bu suretle, bir taraftan memleketimiz için çok lüzumlu olan bir kısım sarnıçlı vagon temin olunmuş ve diğer taraftan da Romanya'da uzun bir zamandanberi tahsil olunamıyarak bloke kalan ticari alacaklarımızın mühim bir kısmı elde edilmiş olacaktır.

Yukarda arzolunan esaslara göre Romanya Hükümetiyle yapılmış olan Anlaşma menfaatlerimize uygun olduğundan kabul ve tasdiki Büyük Millet Meclisinin yüksek tasvibine arzolunur.

Hariciye Encümeni mazbatası

T. B. M. M.
Hariciye Encümeni
Esas No. 1/235
Karar No. 9

5 . V . 1944

Yüksek Reisliğe

Romanyadan yetmiş vagon ve 3270 demir varil alınması ve bedellerinin kısmen muayyen mallar ve kısmen de Ley olarak ödenmesi hususunda yapılan Anlaşmanın tasdiki hakkında Hariciye Vekilliğince hazırlanan ve İcra Vekilleri Heyetince 28 . XII . 1942 tarihinde Yüksek Meclise arzı kararlaştırılan kanun lâyihası esbabı mucibesiyle birlikte encümenimize havale buyurulmakla Hariciye Vekâleti mümessilinin huzuriyle tetkik ve Müzakere olundu.

Mucip sebepler lâyihasında ileri sürülen mütalâalara ve vekâlet mümessilinin verdiği izahata nazaran memleket menfaatine uygun görülen bu anlaşma encümenimizce tasdik edilmiş ve aynen kabul edilen kanun lâyihası havalesi veçhile Ticaret Encümenine tevdi buyurulmak üzere Yüksek Reisliğe sunulmuştur.

Hariciye En. R. Na.	M. M.	Kâtip
Tokad	Tokad	Ağrı
N. Poroy	*N. Poroy*	*Rıfkı R. Pasin*
Bolu	Erzurum	Gümüşane
H. C. Çambel	*P. Demirhan*	*Edip S. Tör*
Samsun	Seyhan	
Cemil Bilsel	*Naci Eldeniz*	

Ticaret Encümeni mazbatası

T. B. M. M.
Ticaret Encümeni
Esas No. 1/235
Karar No. 23

28 . VI . 1944

Yüksek Reisliğe

Romanya'dan yetmiş vagon ve 3270 demir varil alınması ve bedellerinin kısmen muayyen mallar ve kısmen de ley olarak ödenmesi hususunda yapılan Anlaşmanın tasdikı hakkında Hariciye Vekilliğince hazırlanan ve İcra Vekilleri Heyetince 28 . XII . 1942 tarihinde Yüksek Meclise arzı kararlaştırılan kanun lâyihası, Hariciye Encümeni mazbatasiyle birlikte Encümenimize havale buyurulmakla müzakere olundu:

Encümenimizce de tasvip ve aynen kabul edilen kanun lâyihası Umumî Heyete arzedilmek üzere Yüksek Reisliğe sunulur.

Ti. En. Rs. Y.		
M. M.	M. M.	Kâtip
Manisa	Manisa	Niğde
Dr. H. Sarhan	*Dr. H. Sarhan*	
Ankara	Kastamonu	Kütahya
A. Çubukçu	*H. Çoruk*	*B. Atalay*
Ordu	Yozgad	Zonguldak
M. Yarımbıyık	Z. Arkant	A. Gürel

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

Romanya'dan 70 vagon ve 3270 demir varil alınması ve bedellerinin kısmen muayyen mallar ve kısmen de ley olarak ödenmesi hususunda Türkiye ile Romanya arasında yapılan Anlaşmanın tasdiki hususunda kanun lâyihası

MADDE 1. — Romanya'dan 70 sarnıçlı vagon ile 3270 demir varil alınması ve bedellerinin kısmen bakır, zeytinyağı, pamuk döküntüsü ve kısmen de ley olarak tediyesi hususunda Türkiye ile Romanya arasında 28 sonteşrin 1942 tarihinde yapılan anlaşma kabul ve tasdik olunmuştur.

MADDE 2. — Bu kanun neşri tarihinden itibaren mer'idir.

MADDE 3. — Bu kanunun icrasına İcra Vekilleri Heyeti memurdur.

Bş. V.	Ad. V.	M. M. V.
Ş. Saracoğlu	*H. Menemencioğlu*	*A. R. Artunkal*
Da. V.	**Ha. V.**	Ma. V.
R. Peker	*N. Menemencioğlu*	*F. Ağralı*
Mf. V.	**Na. V.**	İk. V.
Yücel	***A. F. Cebesoy***	*Sırrı Day*
S. İ. M. V.	**G. İ. V.**	Zr. V.
Dr. H. Alataş	*R. Karadeniz*	*Ş. R. Hatipoğlu*
Mü. V.		**Ti. V.**
A. F. Engin		*Dr. B. Uz*

Ankara, 28 ikinciteşrin 19

Bay Elçi,

Cümhuriyet Hükümetinin, aşağıdaki mübadelelerin icrasına müsaade etmek hususunda mutabık bulunduğunu size bildirmekle kesbişeref eylerim.

1. «Türk Petrol ofisi» tarafından «Astra Prima Fabrica Romana de Vagoane Şi Motoare S. A. R.» fabrikalarından satın alınan 55 sarnıçlı vagonun bedeli aşağıdaki şekilde tesviye edilecektir.

a) Rumen hududunda teslim edilecek olan ve kıymeti 10 500 000 lei'i tutan 119 ton bakır.

b) Burgaz'da Cif olarak teslim edilecek olan ve kıymeti 24 000 000 lei'e baliğ olan 200 ton zeytinyağı.

c) Bakıyesi, yani 31 830 000 lei, T. C. Merkez Bankasının, Romanya Millî Bankası nezdindeki «lei tasfiye hesabı» nın zimmetiyle.

2. «Türk Petrol ve Madenî yağlar T. A. Ş.» tarafından «Astra Prima Fabrica Romana de Vagoane Şi Motoare S. A. R.» fabrikalarından satın alınan 15 sarnıçlı vagonun bedeli aşağıdaki şekilde ödenecektir:

a) 40 ton Blister bakırı

b) 80 ton pamuk döküntüsü

Şurası mukarrerdir ki bakiye, vagon bedellerinin tutarına kadar, T. C. Merkez Bankasının, Romen Millî Bankası nezdinde mevcut «lei tasfiye hesabı» zimmetiyle ödenecektir.

Bu mallar, Cif Burgaz veya Franko Türk - Bulgar hududu olarak teslim edilecektir.

3. «Türk Petrol Ofisi» ve «Türk Petrol ve Madenî yağlar T. A. Ş.» tarafından «Astra Prima fabrica Romana da Vagoane Şi Motoare S. A. R.» fabrikalarından satın alınan 770 ve 2500, ki, cem'an 3270 demir varil bedeli şu şekilde tesviye olunacak:

b) 57 ton «Blister» bakırı;

b) 200 ton döküm.

Şurası mukarrerdir ki, eğer 200 ton döküm 31 temmuz 1943 tarihine kadar nakledilemiyecek olursa bunların bedeli alâkadar firmalarca T. C. Merkez Bankasının Romanya Millî Bankası nezdinde mevcut «Lei tasfiye hesabı» nın zimmetiyle ödenecektir.

Yukarıdaki (a ve b) fıkralarında sayılan malların teslimatından sonra ödenmesi gereken bir bakıyenin mevcudiyeti halinde, bu bakiye keza yukarda mevzuubahis «Lei tasfiye hesabının zimmetiyle tesviye olunacaktır.

Yukarıki hususat hakkında Romen Hükümetinin mutabakatını bana teyit etmenizi rica ederim. Derin saygılarımın kabulünü rica ederim, Bay Elçi.

Hariciye Vekili namına
Dr. B. Sanus

Ekselans
Bay Alexandre Telémaque
Romanya Elçisi
Şehirde

Ankara, 28 ikinciteşrin 1943

Bay Vekil,

Meali aşağıya naklolunan mektubunuzu aldığımı bildirmekle şeref kesbeylerim:

«Cumhuriyet Hükümetinin, aşağıdaki mübadelelerin icrasına müsaade etmek hususunda mutabık bulunduğumu size bildirmekle kesbişerefeylerim:

1. «Türk Petrol Ofisi» tarafından «Astra Prima Fabrica Romanà de Vagoane Şi Motoare S. A. R.» fabrikalarından satın alınan 55 sarnıçlı vagonun bedeli aşağıdaki şekilde tesviye edilecektir:

a) Rumen hududunda teslim edilecek olan ve kıymeti 10 500 000 lei tutan 119 ton bakır.

b) Burgaz'da Cif olarak teslim edilecek olan ve kıymeti 24 000 000 lei'ye baliğ olan 200 ton zeytinyağı,

c) Bakıyesi, yani 31 830 000 lei, T. C. Merkez Bankasının, Romanya Millî Bankası nezdindeki «Lei tasfiye hesabı» nın zimmetiyle.

2. «Türk Petrol ve Madenî Yağlar T. A. Ş.» tarafından « Astra Prima Fabrica Romana de Vagoane Şi. Motoare S. A. R.» fabrikalarından satın alınan 15 sarnıçlı vagonun bedeli aşağıdaki şekilde ödenecektir:

a) 40 ton Blister bakırı,

b) 80 ton pamuk döküntüsü.

Şurası mukarrerdir ki, bakıye, vagon bedellerinin tutarına kadar, T. C. Merkez Bankasının, Romen Millî Bankası nezdinde mevcut «Lei tasfiye hesabı» nın zimmetiyle ödenecektir.

Bu mallar, Cif Burgaz veya Franko Türk - Bulgar hududu olarak teslim edileceklerdir.

3. «Türk Petrol Ofisi» ve «Türk Petrol Madenî Yağlar T. A. Ş.» tarafından «Astra Prima Fabrica Romana de Vagoane Şi Motoare S. A. R.» fabrikalarından satın alınan 770 ve 2500, ki ceman 3270 demir varil bedeli şu şekilde tesviye olunacaktır:

a) 57 ton «Blister» bakırı,

b) 200 ton döküm.

Şurası mukarrerdir ki, eğer 200 ton döküm 31 temmuz 1943 tarihine kadar nakledilemiyecek olursa bunların bedeli alâkadar firmalarca T. C. Merkez Bankasının Romanya Millî Bankası nezdinde mevcut «lei tasfiye hesabı» nın zimmetiyle ödenecektir.

Yukarıdaki a ve b fıkralarında sayılan malların teslimatından sonra ödenmesi gereken bir bakıyenin mevcudiyeti halinde, bu bakıye keza yukarıda mevzuubahis «Lei tasfiye hesabı» nın zimmetiyle tesviye olunacaktır.

Yukarıki hususat hakkında Romen Hükümetinin mutabakatını bana teyit etmenizi rica ederim.»

Buna binaen, yukarıdaki mektupları muhtevası ile Romanya Hükümetinin mutabık olduğunu bildirmeğe müsaraat eylerim.

Pek derin saygılarımın kabulünü dilerim BayVekil.

A. Télemaque

Ekselâns
Bay Numan Menemencioğlu
Hariciye Vekili
Ankara

S. Sayısı : 180

Türkiye ile Almanya arasında Ticari mübadelelere ve Tediyelerin tanzimine mütedair Anlaşmaya bağlı II nci listeye 14 milyon liralık munzam bir kontenjan ilâvesine, incir ve üzüm kontenjanlarında münakâle yapılmasına dair teati olunan mektupların tasdiki hakkında kanun lâyihası ve Hariciye ve Ticaret Encümenleri mazbataları (1/241)

T. C.
Başvekâlet
Muamelât Umum Müdürlüğü
Tetkik Müdürlüğü
Sayı : 71-115 6/1099

10.IV.1944

Büyük Millet Meclisi Yüksek Reisliğine

Türkiye ile Almanya arasında Ticarî Mübadelelere ve Tediyelerin Tanzimine mütedair 18.IV.1943 tarihli anlaşmaya bağlı 2 nci listeye 14 milyon liralık munzam bir kontenjan ilâvesine, incir ve üzüm kontenjanlarında münakale yapılmasına dair Alman Sefaretiyle teati olunan mektupların tasdikına dair Hariciye Vekilliğince hazırlanan ve İcra Vekilleri Heyetince 31.III.1944 tarihinde Yüksek Meclise arzı kararlaştırılan kanun lâyihasının esbabı mucibesi ve ilişikleriyle birlikte sunulmuş olduşunu arzederim.

Başvekil
Ş. Saracoğlu

Mucip sebepler lâyihası

Türkiye ile Almanya arasında Ticarî Mübadelelere ve Tediyelerin tanzimine mütedair 9.X.1941 ve 18.IV.1943 tarihli anlaşmalara bağlı serbest piyasa listelerinde gösterilen kontenjanların tükendiği ve bu kontenjanlarm mukabilini teşkil etmek üzere Türk ithalâtçıları tarafından Alman firmalarına verilen siparişlerin tesbit edilmiş bulunan hadleri aştığı Ticaret Vekâletinden bildirilmişti.

Diğer taraftan bu fazlai ithalâta mukabil ikinci listedeki bazı Türk malları kontenjanlarının tezyidi Almanlar tarafından istenilmişti.

Her iki anlaşmaya merbut serbest piyasa listelerinde gösterilen hadleri aşarak memleketimize giren Alman mallarının esas itibariyle piyasa ihtiyaçlarına tekabül eden kıymetli maddelerden terekküp ettiği ve binaenaleyh tesbit edilmiş bulunan hadleri aşması dolayısiyle Alman mallarının bugünkü şartlar dahilinde ithalâtını durdurmak için herhangi bir sebep mevcut olmadığı ve bilâkis sürümü az bazı maddelerimizin satılmasını teminen ikinci listedeki kontenjanlarının 14 milyon liralık munzam bir kontenjan ilâvesi suretiyle arttırılması menfaatlerimize uygun görülmüştü.

Ayrıca yukarıda mevzuubahis anlaşmalarda inciro tahsis edilmiş bulunan kontenjanlarda bakıye kalan 3 895 490 liradan 1 milyon lirasının incir için muhafaza edilmesi ve geriye kalan 2 895-490 lirasını da üzüme tahsisi Ticaret Vekâleti tarafından teklif edilmiş ve bu teklif Almanlar tarafından kabul edilmiştir.

Binaenaleyh Alman fazla ithalâtını teşkil eden 14 milyon lira mukabilinde muayyen nispetler dâ-

hilinde bazı Türk mallarının ihracı 19 şubat 1944 tarihinde Ankara'daki Alman Sefaretiyle mektup teatisi suretiyle tahakkuk ettirilmiştir.

İşbu mektupların kabul ve tasdiki Büyük Millet Meclisinin yüksek tasviplerine arzolunur.

Hariciye Encümeni mazbatası

T. B. M. M.
Hariciye Encümeni
Esas No. 1/241
Karar No. 10

5 . V . 1944

Yüksek Reisliğe

Türkiye ile Almanya arasında Ticari mübadelelerle ve Tediyelerin tanzimine mütedair 18 . IV . 1943 tarihli Anlaşmaya bağlı II nci listeye 14 milyon liralık munzam bir kontenjan ilâvesine, incir ve üzüm kontenjanlarında münakale yapılmasına dair Alman Sefaretiyle teati olunan mektupların tasdikına dair Hariciye Vekilliğince hazırlanan ve İcra Vekilleri Heyetince 31 . III . 1944 tarihinde Yüksek Meclise arzı kararlaştırılıp Başvekâletin 10 nisan 1944 tarih ve 6/1099 sayılı tezkereleriyle Yüksek Meclise sunulup Encümenimize havale buyurulan kanun lâyihası Hariciye Vekâleti mümessilinin huzuruyla tetkik ve müzakere olundu.

Hükümetin esbabı mucibesinden ve verilen izahattan memleketimizin menfaatlerine uygun olduğu anlaşılan işbu lâyiha Encümenimizce aynen kabul edilmiştir.

Havalesi mucibince Ticaret Encümenine tevdi buyurulmak üzere Yüksek Reisliğe sunulur.

Hariciye En. Rs. N.	M. M.	Kâtip
Tokad	Tokad	Ağrı
N. Poroy	*N. Poroy*	*R. R. Pasin*
Bolu	Erzurum	Gümüşane
H. C. Çambel	*Gl. P. Demirhan*	*E. S. Tör*
Samsun		Seyhan
C. Bilsel		*Gl. N. Eldeniz*

Ticaret Encümeni mazbatası

T. B. M. M.
Ticaret Encümeni
Esas No. 1/241
Karar No. 28

28 . VI . 1944

Yüksek Reisliğe

Türkiye ile Almanya arasında Ticari mübadelelere ve Tediyelerin tanzimine mütedair 18 . IV . 1943 tarihli Anlaşmaya bağlı ikinci listeye 14 milyon liralık munzam bir kontenjan ilâvesine ve incir, üzüm kontenjanlarında münakale yapılmasına dair Alman Sefareti ile teati olunan mektuplarla yapılan anlaşmanın tasdikına dair Hariciye Vekilliğince hazırlanan ve İcra Vekilleri Heyetince 31 . III . 1944 tarihinde Yüksek Meclise arzı kararlaştırılan kanun lâyihası Hariciye Encümeni mazbatasiyle birlikte Encümenimize havale buyurulmakla müzakere olundu:

Encümenimizce de tasvip ve aynen kabul edilen kanun lâyihası Umumî Heyete arzedilmek üzere Yüksek Reisliğe sunulur.

Ti. En. Rs. Y.

M. M.	M. M.	Kâtip
Manisa	Manisa	Niğde
Dr. H. Sarhan	*Dr. H. Sarhan*	
Ankara	Kastamonu	Kütahya
A. Çubukçu	*H. Çoruk*	*B. Atalay*
Ordu	Yozgad	Zonguldak
M. Yarımbıyık	Z. Arkant	A. Gürel

HÜKÛMETİN TEKLİFİ

Türkiye ile Almanya arasında Ticari mübadelelere ve Tediyelerin tanzimine mütedair 18 . IV . 1943 tarihli Anlaşmaya bağlı II nci listeye 14 milyon liralık munzam bir kontenjan ilâvesine, incir ve üzüm kontenjanlarında münakale yapılmasına dair Alman Sefaretiyle 19 şubat 1944 tarihinde teati olunan mektupların tasdikına dair kanun lâyihası

MADDE 1. — Türkiye ile Almanya arasında Ticari mübadelelere ve Tediyelerin tanzimine dair 18 . IV . 1943 tarihli Anlaşmalara bağlı II nci listeye 14 milyon liralık munzam bir kontenjan ilâvesine, incir ve üzüm kontenjanlarında münakale yapılmasına dair Alman Sefaretiyle 19 şubat 1944 tarihinde teati olunan mektuplarla merbutu liste kabul ve tasdik olunmuştur.

MADDE 2. — Bu kanun neşri tarihinden itibaren mer'idir.

MADDE 3. — Bu kanun hükümlerini tatbika İcra Vekilleri Heyeti memurdur.

31 . III . 1944

Bş. V.	Ad. V.	M. M. V.
Ş. Saracoğlu	*A. R. Türel*	*A. R. Artunkal*
Da. V.	Ha. V.	Ma. V.
Hilmi Uran	*N. Menemencioğlu*	*F. Ağralı*
Mf. V.	Na. V.	İk. V.
Yücel	*Sırrı Day*	*Fuad Sirmen*
S. İ. M. V.	G. İ. V.	Zr. V.
Dr. H. Alataş	*Suat H. Ürgüblü*	*Ş. R. Hatipoğlu*
Mü. V.		Ti. V.
A. F. Cebesoy		*C. S. Siren*

Deutsche Botschaft *Ankara, 11 şubat 1944*

Ekselâns,

Aşağıdaki hususu zatı devletlerinin ıttılaına arzetmekle şeref kesbeylerim:

Alman firmalarına yapılmış olan ve serbest piyasaya muhassas bulunan Türk siparişleri, bunlara tekabül eden 9.X.1941 ve 18.IV.1943 tarihli Ticaret Anlaşmalarına ek II numaralı listelerde derpiş edilen Türk mallarına nazaran şimdiden bir fazlalık kaydetmiş olduğundan, Alman Hükümeti, bu fazlalığa mukabil olmak üzere, ilişik listede yazılı malların Almanya'ya ihracını teklif eder.

14 000 000 türk lirasına baliğ olan bu mallar, 18 nisan 1943 talihli Ticaret Anlaşmasına ek II listeye munzam bir kontenjan teşkil edip mevzuubahis Anlaşmada tesbit edilen şeraite tabi tutulacaktır.

Aynı zamanda Alman Hükümeti, yukarıda bahsi geçen Anlaşmalarda derpiş edilen incir kontenjanlarının heyeti mecmuasının bakiyesini teşkil eden 3 895 490 türk lirasından bir milyon liranın tenzilinden sonra geri kalan 2 895 490 türk lirasının üzüme tahsis edilmesini teklif eder.

Türkiye Cumhuriyeti Hükümetinin bu hususiaki mutabakatını bildirmenizi zatı devletlerinden rica ederim.

En derin saygılarımı kabul etmenizi rica ederim Ekselâns.

Franz Von Papen

Ekselâns,
Bay Numan Menemencioğlu
Hariciye Vekili
Şehir

Liste

Maddeler:	Tesbit edilen kontenjan:
Tütün:	1 500 000 T. L.
Taze, tütsülü, tuzlu veya konserve balıklar (Bunların ambalâjı için muktazi tenekeler verilmek suretiyle) ve balık mahsulleri:	5 500 000 »
Deriler:	1 200 000 »
Kuru üzüm:	1 600 000 »
Kendir lifleri veya tohumu:	500 000 »
Mazı:	500 000 »
Fındık:	500 000 »
Melâs	100 000 »
Anason:	400 000 »
Barsak:	200 000 »
Küsbe:	700 000 »
Palamut hulâsası:	300 000 »
Muhtelif maddeler:	1 000 000 »
	14 000 000 T. L.

Hariciye Vekâleti *Ankara, 19 şubat 1944*
22290/21

Bay Büyük Elçi,

Ekselânsınızın aşağıdaki şekilde yazılı 11 şubat 1944 tarihli mektubunu aldığımı bildirmekle şeref kesbeylerim:

Ekselâns,

«Aşağıdaki hususu zatı devletlerinin ıttılaına arzetmekle şeref duymaktayım:

Alman firmalarına yapılmış olan ve serbest piyasaya muhassas bulunan Türk siparişleri, bunlara tekabül eden 9 . X . 1941 ve 18 . IV . 1943 tarihli Ticaret Anlaşmalarına ek II numaralı listelerde derpiş edilen mallara nazaran şimdiden bir fazlalık kaydetmiş olduğundan, Alman Hükümeti bu fazlalığa mukabil olmak üzere ilişik listede yazılı malların Almanya'ya ihracını teklif etmektedir.

14 milyon Türk lirasına baliğ olan bu mallar, 18 nisan 1943 tarihli Ticaret Anlaşmasına ek liste II ye munzam bir kontenjan teşkil edip mevzuubahis Anlaşmada tesbit edilen şeraite tabi tutulacaktır.

Aynı zamanda Alman Hükümeti, yukarıda bahsi geçen Anlaşmalarda derpiş edilen incir kontenjanlarının heyeti mecmuasının bakıyesini teşkil eden 3 895 490 Türk lirasından bir milyon liranın tenzilinden sonra geri kalan 2 895 490 Türk lirasının üzüme tahsis edilmesini teklif eder.

Türkiye Cumhuriyeti Hükümetinin bu husustaki mutabakatını bildirmenizi zatı devletlerinden rica ederim.»

Bu mektubun muhtevası hakkında Türkiye Cumhuriyeti Hükümetinin mutabakatını zatı devletlerine bildirmekle şerefyabım.

En derin saygılarımı kabul etmenizi rica ederim Bay Büyük Elçi.

Ekselâns *Numan Menemncioğlu*

Franz Von Papen
Almanya Büyük Elçisi
Şehir

Liste

Maddeler :	Tesbit edilen kontenjan:
Tütün :	1 500 000 Türk lirası
Taze, tütsülü, tuzlu veya konserve balıklar (bunların ambalâjı için muktazi tenekeler verilmek suretiyle) ve balık mahsulleri:	5 500 000 » »
Deriler :	1 200 000 » »
Kuru üzüm :	1 600 000 » »
Kendir lifler veya tohumu :	0 500 000 » »
Mazı :	0 500 000 » »
Fındık :	0 500 000 » »
Melâs :	0 100 000 » »
Anason :	0 400 000 » »
Bağırsak :	0 200 000 » »
Küspe :	0 700 000 » »
Palamut hülâsası :	0 300 000 » »
Muhtelif maddeler :	1 000 000 » »
	14 000 000 T. L.

S. Sayısı: 181

Bazı İsviçre mamul mallarının muayyen bazı Türk mallariyle mübadelesini tanzim maksadiyle imza edilen Protokolun tasdikına dair kanun lâyihası ve Hariciye ve Ticaret Encümenleri mazbataları (1/234)

T. C.
Başvekâlet
Kararlar Dairesi Müdürlüğü
Sayı : 6/23

4 . XII . 1943

Büyük Millet Meclisi Yüksek Reisliğine

Bazı İsviçre mallarının muayyen bazı Türk mallariyle mübadelesini tanzim maksadiyle Türkiye ile İsviçre arasında akit ve imza edilen protokolun tasdikı hakkında Hariciye Vekilliğince hazırlanan ve İcra Vekilleri Heyetince 28 . XII . 1942 tarihinde Yüksek Meclise arzı kararlaştırılan kanun lâyihası esbabı mucibesiyle birlikte sunulmuştur.

3970 sayılı kanunun verdiği salâhiyete istinaden bahsi geçen protokol ve merbutlarının 1 . I . 1943 tarihinden itibaren meriyete konulmasının İcra Vekilleri Heyetince kabul edilmiş olduğunu arzederim.

Başvekil
Ş. Saracoğlu

Mucip sebepler lâyihası

Mer'i 28 Mart 1942 tarihli Türkiye - İsviçre Ticaret ve Tediye anlaşması hükümelrine göre iki memleket arasında ticaret mübadelesinin hususi takas veya serbest döviz esasları dahilinde cereyan etmesi icap etmektedir.

Anlaşmada mütekabilen hususi takas mevzuu olacak maddeler tasrih edilmemiş bulunduğundan her muamele hakkında icap eden tetkikler yapıldıktan sonra karar almak zaruri bulunmaktadır.

Son zamanlarda muhtelif vekâlet ve Devlet teşekküllerinin İsviçre piyasasından almak istedikleri mallar mukabilinde İsviçre Hükümetinin % 30 dan başlıyan ve yüzde yüze kadar yükselen bakır talepleri karşısında iki memleket arasındaki mübadele millî ekonomi ve müdafaamız için çok lüzumlu olan malların mübayaasını imkânsız bir vaziyete sokmuş bulunuyordu.

Muhtelif vekâlet ve dairelerin müstakillen İsviçre piyasasiyle ayrı ayrı temaslara devam etmesindeki mahzur nazarı dikkata alınarak İsviçre Hükümetiyle toplu bir müzakere yapılmasının daha muvafık olacağı neticesine varıldı.

Bu suretle ana hatları itibariyle tekemmül etmiş bulunan muhtelif mukavelelere şamil olmak üzere İsviçre Hükümetiyle ticari ve malî anlaşma müzakerelerine girişilmesi tekarrür etti.

İki Hükümet murahhasları arasında cereyan eden müzakereler sonunda 9 Birincikânun 1942 tarihinde Ankara'da bir protokol akit ve imza olundu. Bundan başka protokolla beraber muhtelif mektuplar da imza ve teati edildi.

Yeni akdolunan protokol iki memleket arasında mübadelesi derpiş olunan malları mütekabilen listelere raptederek hususi takasa mütealllik müsaadeleri kül halinde bir karara bağlamak suretiyle muamelâtı daha çok basitleştirmiştir. Bu suretle her hususi takas muamelesinin tekemmül edebilmesi için iki Hükümet salâhiyetli dairelerince yapılması gereken tetkik umumî ola-

rak halledilmiş bulunmaktadır. Bu mutabakatın alâkadarların işlerini süratle yürütmeleri bakımından büyük faydası olacaktır.

İsviçre Heyeti, İsviçre sanayii tarafından verilmesini kabil gördüğü muhtelif vekâletler ve dairelere ait fabrika, makine ve harp malzemesi mukabilinde % 30 u bakır olmak üzere krom, pamuk, tiftik, deri, zeytinyağı, keten ve kendir elyafı ketentohumu ve palamut hulâsası verilmesi isteğiyle müzakereye başladı ve hazırlamış olduğu 17,5 milyonu bulan ilk malzeme listesi mukabilinde 2570 ton rafine bakır talebinde bulundu.

İsviçre'den mubayaası derpiş olunan malların kıymeti mecmuaları bir numaralı listede toplanmıştır. Bu liste muhteviyatı memleketin hem iktisadi kalkınmasında ve hem de millî müdafaasında büyük bir ehemmiyet arzetmektedir. Filhakika İsviçrelilerin teslimini kabul ettikleri mallar içinde, Sümerbank'a ait olmak üzere, 20 000 iğlik pamuk ipliği fabrikası, bilhassa Karabük ve askerî fabrikalar için hususi bir ehemmiyeti olan Şamot fabrikası ve bir çok makineler ve yedek malzemeler ve Etibank'ın Kozlu için lüzumlu gördüğü santral vardır. Maarif Vekâleti Meslekî Tedrisat Müsteşarlığı teşkilâtı için de muhtelif atelye makine ve tezgâhlar ve türbin temin olunmuştur.

Bundan başka Devlet Demiryollarına ait atelye makineleri ve muhtelif malzeme ve Nafıa Vekâletinin büyük bir ehemmiyet atfettiği Sakarya üzerinde Çağlayk santralı ile İstanbul Tramvay ve Eelektrik şirketinin transformatör ve sair malzemesi de listeye idhaledilmiş bulunmaktadır. Millî müdafaamıza taallûk eden malzemei harbiye de listenin en mühim bir parçasını teşkil etmektedir.

İsviçre'lilerin makine ve malzemeleri kısa bir zamanda teslim etmeyi taahhüd etmeleri işletmelerimizin ihtiyaçlarını, başka memleketlere nazaran, daha çabuk tedarik etmelerini temin edecektir.

İsviçre'liler, mubayaa edeceğimiz malların türbin, makine ve malzemei harbiye olması dolayısiyle mukabilinde yalnız mühim yedi sekiz madde mubayaa etmek hususunda çok ısrar etmişlerdir. Fakat yapılan uzun müzakereler sonunda vücuda gelen II numaralı listenin tetkikinden anlaşılacağı veçhile ihrac müsaadesi vermeyi kaul ettiğimiz mallar umumî ihraç imkânları gözönünde tutularak isktisadi bünyemize uygun bir tarzda tanzim olunmuştur. Filhakika 52 milyon İsviçre frangı tutan listenin içinde 12 milyonluk kuru meyve, 7,5 milyonluk tütün, 3 milyonluk deri, 1,5 milyonluk bağırsak, 2,8 milyonluk ipek kozası, 5,3 milyonluk pamuk, 4,5 milyonluk tiftik, 1,2 milyonluk afyon, 1 milyonnluk palamut ve saire olarak 40 ı mütecaviz maddenin ihracı suretiyle ödemeyi kabul ettirmiş bulunuyoruz.

Bundan başka arzettiği ehemmiyet dolayısiyle bakırın hangi esaslar dâhilinde ihraç olunabileceği hususu bir mektup mevzuunu teşkil etmiştir. Buna nazaran bakırın ihracı prensip itibariyle İsviçre'den muayyen miktarda malın ithal edilmiş olması şartına bağlanmak suretiyle karşılığı fiilen temin edilmiştir.

İsviçre'lilerin teslim edecekleri malların kıymetinin % 30 unun rafine bakır olmasında çok ısrar etmiş olmalarına rağmen nihayet İsviçre'den I numaralı liste mucibince mubayaa olunacak takribî kiymeti 60 milyonu geçen mallar mukabilinde yalnız 1 300 ton rafine ve 700 ton blister bakırı verilmesi suretiyle mutabakat temin olunmuştur ki, İsviçre'lilerin uzun zamandanberi bir çok takas muamelelerini sekteye uğratan % 25 - 30 taleplerine nazaran bu suretle nispet büyük bir farkla lehimize halledilmiş bulunuyor.

İki memleket arasında Protokol esasları dâhilinde mübadelesi derpiş olunan malların mütekabilen daha evvelden tesbit edilmiş bulunması ve bilhassa mubayaaların muhtelif vekâlet ve dairelere taallûk etmesi dolayısiyle karşılıklı bağlantıları teshil etmek bakımından tediyeler için Kliring sistemi hususu takasa tercih olunmuştur.

İki memleket arasındaki mübadelenin umumî seyrinde icabeden ahengi muhafaza edebilmek için ihracat ve ithalât arasında 5 milyon İsviçre-franklık bir fark kabul edilmiştir. Bu farkın ziyadeleşmemesi için her iki tarafın icabeden tedbirleri almağa salâhiyetli kılınması suretiyle mübadelâtın inkişaf seyrine göre karar alınması imkânı datemin olunmuş bulunmaktadır.

İsviçre'ye sevkedilecek mal bedellerinin kliring hesabında disponibilite tahassülünü beklemeksizin ihracatçılarımıza tediye edebilmesini teshil maksadiyle İsviçre Millî Bankası nezdindeki hesap

bakıyesinin Cumhuriyet Merkez Bankasının talebi üzerine serbest bir surette negosye edilebilen bir dövize tahvili hususu bir mektup ile derpiş edilmiştir.

Mer'i bulunan Türkiye - İsviçre Ticaret ve Tediye Anlaşması hükümlerine göre hususi takas esasları dâhilinde cereyan edecek protokol haricî muamelelerin icabeden sürat ve emniyetle yapılabilmesini temin maksadiyle bilûmum takas muamelelerinin evvelemirde alâkadar Türk makamlarına müracaat suretiyle başlaması ve muayyen müddetler zarfında İsviçre makamlarının işleri cevaplandırması mütekabilen teati olunan bir mektup ile kabul edilmiş bulunmaktadır.

Bundan başka yine bir mektup ile İsviçre Hükümetinin protokol haricî olarak mer'i Anlaşma hükümleri dâhilinde Türkiye'den bir milyon franga kadar İsviçre'ye hususi takasla ihraç olunacak taze ve dondurulmuş balık mukabilinde İsviçre'den anilin boyaları, toz veya teksif edilmiş süt, lait babeurre, müstahsalâtı tıbbiye ve kimyeviye ihraç olunmasına umumî muvafakati istihsal olunmuştur. Bu suretle hem taze balıklarımıza yeni bir mahreç hem de piyasamızın ihtiyacı olan maddelerin ithali teshil edilmiştir.

Yukarda esasları izah olunan işbu Protokol ve mektuplar içinde bulunduğumuz şartlara ve menfaatlerimize uygun olduğundan kabul ve tasdikleri Büyük Millet Meclisinin takdirlerine arzolunur.

Hariciye Encümeni mazbatası

T. B. M. M.
Hariciye Encümeni
Esas No. 1/234
Karar No. 8

5 . V . 1944

Yüksek Reisliğe

Bazı İsviçre mallarının muayyen bazı Türk mallariyle mübadelesini tanzim maksadiyle Türkiye ile İsviçre arasında akit ve imza edilen protokolun tasdiki hakkında Hariciye Vekilliğince hazırlanan ve İcra Vekilleri Heyetince 28 . XII . 1942 tarihinde Yüksek Meclise arzı kararlaştırılan kanun lâyihası esbabı mucibesiyle birlikte encümenimize havale buyurulmakla Hariciye Vekâleti mümessilinin huzuriyle tetkik ve müzakere olundu.

Mucip sebepler lâyihasında ileri sürülen mütalâalara ve vekâlet mümessilinin verdiği izahatlara nazaran memleketimiz menfaatlerine uygun görülen kanun lâyihası encümenimizce tasvip ve aynen kabul edilmiş olmakla havalesi mucibince Ticaret Encümenine tevdi buyurulmak üzere Yüksek Reisliğe sunuldu.

Hariciye En. R. Na.	M. M.	Kâtip
Tokad	Tokad	Ağrı
N. Poroy	*N. Poroy*	*Rıfkı R. Pasin*
Bolu	Erzurum	Gümüşane
H. C. Çambel	*P. Demirhan*	*Edip S. Tör*
Samsun		Seyhan
Cemil Çambel		*Naci Eldeniz*

Ticaret Encümeni mazbatası

T. B. M. M.
Ticaret Encümeni
Esas No. 1/234
Karar No. 25

28 . VI . 1944

Yüksek Reisliğe

Bazı İsviçre mallarının muayyen bazı Türk mallariyle mübadelesini tanzim maksadiyle Türkiye ile İsviçre arasında akit ve imza edilen protokolun tasdiki hakkında Hariciye Vekilliğince hazırlanan ve İcra Vekilleri Heyetince 28 . XII . 1942 tarihinde Yüksek Meclise arzı kararlaştırılan kanun lâyihası Hariciye Encümeni mazbatasiyle birlikte Encümenimize havale buyurulmakla müzakere olundu:

Encümenimizce de tasvip ve aynen kabul edilen kanun lâyihası Umumî Heyete arzedilmek üzere Yüksek Reisliğe sunulur.

Ti. En. Rs. Y.

M. M.	M. M.	Kâtip
Manisa	Manisa	Niğde
Dr. H. Sarhan	*Dr. H. Sarhan*	
Ankara	Kastamonu	Kütahya
A. Çubukçu	*H. Çoruk*	***B. Atalay***
Ordu	Yozgad	Zonguldak
M. Yarımbıyık	Z. Arkant	A. Gürel

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

Bazı İsviçre mamul mallarının, muayyen bazı Türk mallariyle mübadelesini tanzim maksadiyle Türkiye ile İsviçre arasında 9 birincikânun 1942 tarihinde akit ve imza edilen Protokolün tasdiki hakkında kanun

MADDE 1. — Bazı İsviçre mamul mallarının, muayyen bazı Türk mallariyle mübadelesini tanzim maksadiyle Türkiye ile İsviçre arasında Ankara'da, 9 birincikânun 1942 tarihinde akit ve imza edilen Protokol ve merbutu mektuplar kabul ve tasdik edilmiştir.

MADDE 2. — Bu kanun neşri tarihinden itibaren mer'idir.

MADDE 3. — Bu kanunun icrasına İcra Vekilleri Heyeti memurdur.

28 . XII . 1942

Bş. V.	Ad. V.	M. M. V.
Ş. Saracoğlu	*H. Menemencioğlu*	*A. R. Artunkal*
Da. V.	Ha. V.	Mal. V.
R. Peker	*N. Menemencioğlu*	*F. Ağralı*
Mf. V.	Na. V.	İk. V.
Yüce!	*A. F. Cebesoy*	*Sırrı Day*
S. İ. M. V.	G. İ. V.	Zr. V.
Dr. H. Alataş	*R. Karadeniz*	*Ş. R. Hatipoğlu*
Mü. V.		Ti. V.
F. Engin		*Dr. B. Uz*

PROTOKOL

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile İsviçre Konfederasyonu Hükümeti, ilişik listelerde zikredilen emtianın mübadelesini kolaylaştırmak arzusu ile aşağıdaki hususları kararlaştırmışlardır:

Madde — 1

İsviçre Hükümeti, I numaralı listede sayılan İsviçre emtiası için lüzumlu ihraç permilerini verecektir.

Türkiye Hükümeti, II numaralı listede sayılan Türk emtiası için lüzumlu ihraç permilerini kabul edilmiş kontenjanlar çerçevesi dâhilinde kendi canibinden verecektir.

Madde — 2

Türkiye Hükümeti, II numaralı listede zikredilen Türk mahsullerinin ihracatının, Türk emtiasının bazı kontenjanlarının diğerlerinin zararına olarak çok fazla yüklü olmamasını temin edecek bir ahenkle yapılmasına itina ve nezaret edecektir.

Madde — 3

İsviçre'ye ihraç edilen Türk mahsullerinin kıymeti ile Türkiye'ye ithal edilen İsviçre emtiasının kıymeti arasında veya aksine olarak Türkiye'ye ihraç edilen İsviçre mahsullerinin kıymeti ile İsviçre'ye ithal edilen Türk emtiasının kıymeti arasında 5 000 000 İsviçre franklık bir aktivite müşahede olunduğu takdirde aktif memleket aktivite tecavüzünü önlemek üzere gerekli bütün tedbirleri müstakillen almak ihtiyarına malik olacaktır.

Pasif memleket te kendi canibinden ihracatını tezyit etmek için faydalı bütün tedbirleri alacaktır.

Madde — 4

Şurası mukarrerdir ki, işbu protokola merbut 2 numaralı listede sayılan Türk emtiası, mezkûr listede derpiş olunan kontenjanların haricinde, Türkiye ile İsviçre arasında 28 mart 1942 tarihinde imzalanan Ticari mübadelelere ve Tediyelerin tanzimine müteallik Anlaşma hükümlerine tevfikan dahi İsviçre'ye ihraç edilebilecektir.

Madde — 5

İşbu protokolun meriyete konulmasından sonra bir veya diğer taraftan gönderilen emtiaya, Türkiye ile İsviçre arasında 28 mart 1942 tarihinde imzalanan Ticari mübadelelere ve Tediyelerin tanzimine müteallik Anlaşmaya merbut nümuneye uygun olan ve her iki memleketin salâhiyetli makamları tarafından verilen bir menşe şahadetnamesi terfik edilecektir.

Mukabili 50 Türk lirasını veya başka bir para il muadilini geçmeyen irsalât için menşe şahadetnamesi mecburi değildir.

Madde — 6

İşbu protokol mucibince yapılan Ticari mübadelelere müteallik tediyeler, aşağıdaki hükümlere göre kliring yolu ile Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası ve İsviçre Millî Bankası vasıtasiyle yapılacaktır.

Madde — 7

İşbu protokol mucibince İsviçreye ithal edilen Türk emtiasının ihracatçı memleket hududu

franko kıymeti İsviçre Millî Bankasına yatırılacaktır. İsviçre Millî Bankası tahsil edilen mebaliği Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası namına «hususi furnitürler» ismi altında açacağı faiz getirmeyen ve İsviçre frangı olarak tutulacak olan bir hesabın matlubuna kaydedecektir.

Madde — 8

İşbu Protokol mucibince Türkiye'ye ithal edilen İsviçre emtiasının ihracatçı memleket hududu franko kıymeti Türkiye Cümhuriyeti Merkez Bankasına Türk lirası olarak yatırılacaktır. Türkiye Cümhuriyet Merkez Bankası tahsil edilen mebaliğin İsviçre frangı olarak kıymetini İsviçre Millî Bankası namına «Hususî furnitürler» ismi altında açacağı faiz getirmeyen ve İsviçre frangı olarak tutulacak olan bir hesabın matlubuna kayıt edecektir.

Madde — 9

Türkiye Cümhuriyet Merkez Bankasına ve İsviçre Millî Bankasına yapılacak tevdiat Türk ve İsviçreli borçlular hakkında ibra hükmünü haiz olacaktır.

Madde — 10

İsviçre franklarının Türk lirasına ve Türk liralarının İsviçre franklarına tahvili, Türkiye Cümhuriyet Merkez Bankasının malûm en son alış ve satış rayiçlerine göre icra edilecektir.

Faturalar İsviçre frangı ile veya Türk lirası ile tanzim edilmemiş olduğu takdirde tutarları, Zürich'de kote edilen malûm en son rayiçlere göre İsviçre frangına tahvil edilecektir.

Türkiye Cümhuriyeti Merkez Bankası alış ve satış rayiçlerindeki bütün değişikliklerden İsviçre Millî Bankasına telgrafla malûmattar edecektir.

Madde — 11

İşbu Protokolla derpiş olunan muamelelere müteallik ihracatcı memleket hudutlarından itibaren nakil masrafları, montaj masrafları, komisyonlar, ilâh gibi müteferrî masraflar 28 mart 1942 anlaşmasının 9 ncu maddesi hükümlerine tevfikan tesviye edilecektir.

Madde — 12

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası ile İsviçre Millî Bankası, 7 ve 8 nci maddelerde istihdaf olunan «hususi furnitürler» hesabı matlubuna kaydedilmek üzere kendilerine yapılacak tevdiattan birbirlerini karşılıklı olarak günü gününe haberdar edeceklerdir. İsviçre frangı olarak muharrer her tahsil ihbarnamesi, hak sahibine ait meblâğıntediye edilmesi için muktazi bütün meşruhatı ihtiva edecektir.

İşbu tahsil ihbarnameleri tediye emirleri makamına kaim olacaktır.

İhracatçılara yapılacak tediyeler tevdiatın tarih sırasına göre ve «hususi furnitürler» hesabının mevcudu haddi dâhilinde icra edilecektir.

Madde — 13

İşbu Protokol mucibince Türkiye'ye veya İsviçre'ye mütekabilen ithal edilecek İsviçre veya Türkiye menşeli emtianın mubayaası için avans olarak yapılacak tevdiat, Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası ile İsviçre Takas Ofisinin muvafakati şartiyle, mezkûr protokol hükümlerine tevfikan yapılacaktır.

Madde — 14

İki Hükümetin her biri, kendi memleketinin ithalâtçı ve ihracatçılarını işbu Protokol hükümle-

rine uygun bir şekilde harekete icbar için kendisine taallûk eden gerekli tedbirleri alacaktır.

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası ile İsviçre Takas Ofisi işbu Protokolün muntazaman işlemesi için muktazi teknik usuller hakkında anlaşacaklardır.

Madde — 15

İşbu protokol hükümleri mucibince 30 haziran 1943 tarihine kadar münakit ve 1 ve 2 numaralı listelerde mezkûr İsviçre ve Türk emtiasına mütaallik satış ve alış mukaveleleri mezkûr Protokola tevfikan tasfiye olunacaktır.

Şayet, bu tarihten sonra, iki memleketin birisinde aktedilen alış mukavelelerinin kıymeti diğer memlekette akdedilen alış mukavelelerinin kıymetini tecavüz edecek olursa bu ikinci memleketin ithalâtçıları, mütekabil mubayaatın muvazenesi temin edilinceye kadar, işbu Protokol hükümleri mucibince mubayaat yapmağa devam edeceklerdir.

Madde — 16

İsviçre Konfederasyonu ile Liechtenştein Prensliği arasında 29 mart 1923 tarihinde münakit Gümrük Birliği Muahedesi mucibince işbu Protokol Liechtenştein Prensliği ülkesinde tatbik olunacaktır.

Madde — 17

Türkiye ile İsviçre arasında 28 mart 1942 de imzalanan Ticari Mübadelelerin ve Tediyelerin tanzimine mütaallik Anlaşma hükümleri işbu protokolda derpiş edilen muamelelere tatbik olunmaz.

Madde — 18

İşbu Protokol iki Hükümetin tasvibine iktiran kaydiyle 1 sonkânun 1943 de meriyete girecektir.

Ankara'da, 9 birincikânun 1942 tarihinde, iki nüsha olarak tanzim edilmiştir.

Ebrard *Dr. B. Sanus*

Dr. B. Sanus *Ebrard*

[I] NUMARALI LİSTE

Türkiye'ye ithal edilcek İsviçre emtiası

I. Devlet Demiryolları ve Limanları İşletme Umum Müdürlüğü

1.	2 aded üniversel freze tezgâhı JRC tam teferruatiyle beraber	A. G. T. Maschinenbau A. G.
2.	1 aded üniversel tecrübe makinesi No. 30 SZBDA 56, 35 tonluk	Alfred J. Amsler ve Co. Schaffhausen
3.	1 aded sertlik muayene cihazı Dih 194	Keza
4.	1 aded sertlik muayene makinesi, 5 tonluk tip 5 KP 184	Keza
5.	2 aded revolver torna tezgâhı RVD 38	Ateliers de Construction Rüti, Rüti
6.	2 aded revolver torna tezgâhı RVD51 tam teferruatiyle beraber	Keza

7.	16 aded küçük yangın tulumbası, tip 40, 4 zamanlı 36 b. k. lik tam teferruatiyle beraber	Gebrüder Diebold, Fabrique de Machines, Baden
8.	5 aded seyyar moto - pomp saatte 25 M3/H	Keza
9.	4 aded saatte 75 M3/H seyyar moto - pomp	Keza
10.	3 aded 150 M3/H lık seyyar moto - pomp	Keza
11.	1 aded seri Menziken tornası, SN 5009	Maschinenfabrik A. Menziken Menziken
12.	11 aded seri Menziken tornası S. 185	Keza
13.	3 aded rotatif kompresör iki kademeli, RC II B Nr 12, tam teferruatı ile beraber	S. A. des Ateliers de construction Burckhardt, Basel.
14.	3 aded lokomotif tenviratı için turbo - grupu	S. A. Brown, Boveri et Cie. Baden
15.	4 aded trifaze cereyan için Disel tenvir grupu 400 B. K. tam teferruatiyle beraber	Société Suisse pour la Construction de locomotives et C. Machines, Winterthur
16.	110 aded seyyar kompresör Ku 20 Saurer - Disel motörlü, tam teferruatiyle beraber	Keza
17.	3 aded tenvir grupu, tip Sulzer ZG 80 B. K. lik iki zamanlı diesel motoruna akuple 3 safhalı BBC.	Sulzer Fréres S. A. Winterthur ve S. Brown, Boveri et Cie Baden
18.	2 aded gemi diesel motoru, tazyiksiz iki zamanlı, tip RKWN 25, 270 BvM, 400 ikada 400 devir, tam teferruatı ile beraber	Sulzer Frères S. A. Winterhur
19.	6 aded gemi planya tezgâhı «Schaerer» SH 650, tam teferruatı ile beraber	Verkaufsgesellschaft für Sel.. weizer Werkzeugmaschinen.. Zürish
20.	2 aded seri planya tezgâhı, «Schaerer» SH 400 tam teferruatı ile beraber	Keza
21.	2 aded hassas torna tezgâhı SIM, tip DIDRE tam teferruatı ile beraber	Keza
22.	1 aded supap yatağı alıştırma makinesi, SIM tip VESS ve 1 aded iç kalibresi Micro - Maag tip P2.	Keza

II - Devlet Denizyolları İşletme Umum Müdürlüğü

23.	2 aded gemi Diesel mototu 270 B. K.	Sulzer Frères S. A. Winterthur

III. Şeker fabrikaları Umum Müdürlüğü

24.	1 aded 1000 Kw. lık türbo - Jeneratör	S. A. Brown, Boveri et Cie Baden

IV - Etibank

25.	5 aded elektrik tazyikli santrifüj tul	A. Müller et Cie. Fabrique de Machines et fonderie de fer, Brugg
26.	2 aded vantilatör	S. A. Brown, Boveri et Cie. Baden
27.	Kapalı motorlar	Keza
28.	Kozlu için 1 aded türbajeneratör	Keza
29.	Kozlu için 1 aded kazan tertibatı	Sulzer Frères S. A. Winterthur
30.	Diesel motorları için yedek parçalar	Sulzer Frères S. A. Winterthur

V - Türk Hava Kurumu

31.	Sertlik ölçme aleti	Alfred J. Amsler et Cie Schaffhausen
32.	Üniversel tecrübe makinesi	Keza
33.	» » »	Keza
34.	Ahşap tecrübe makinesi	Keza
35.	1 aded serodinamik tünel	Engler et Cie. Zürich

VI - Maarif Vekâleti

Yıldız Teknik Okulu

36.	1 aded madeni teller ve saçları tecrübe takımı, tam teferruatı ile beraber	Alfred J. Amsler et Cie. Schafhausen
37.	1 aded ufkî eer makinesi Amsler 100 Kg. lık bağlama tertibat ve teferruatı ile beraber	Keza
38.	3 aded makap tezgâhı tip 2 TFl	Machines de Haute Prècision Christen et Co. S. A. Berne
39.	3 aded makap tezgâhı tip 2 TF 4	Keza
40.	3 aded makap tezgâhı tip 6 TFl/PG	Keza
41.	3 aded büyük verimli makap tip 6 TFl	Keza
42.	5 aded büyük verimli makap tip 7 SFl/PG	Keza
43.	3 aded büyük verimli makap tip 8 SFl/PG	Keza
44.	3 aded büyük verimli makap tip 8 SF 2/PG	Keza
45.	5 aded dakik torna tezgâhı, tip DAN 500	Keza
46.	10 aded dakik torna tezgâhı, tip UNİC 750 GM resp 1000K/GM	Keza
47.	5 aded üniversel freze tezgâhı tip EBEL	Machines de Haute Précision Christen et Co. S. A. Berne
48.	1 aded buhar türbini âzami takatı 85 kw. teferruatiyle beraber ve 1 aded borulu buhar kazanı	S. A. Ateliers de Construction mécanique Escher Wyss, Zürich

VII - Nafia Vekâleti Elektrik İşleri Etüt İdaresi Umum Müdürlüğü

49.	Çağlayık Hidrolik santralı, aşağıdaki şeyleri muhtevi olarak: Türbin 10 600 beygirlik 4 aded «Francis»	S. A. Brow,Boveri et Cie. Baden, S. A. des Ateliers de Construction mécaniques Escher Wyss, Zürih, les Ateliers de charmilles S. A. Genève veya diğer İsviçre fabrikalarının iştirakiyle.
	Her biri 9'400 K. vatlık 4 aded trifaze jeneratör, Cos. ø - 0,8 50 per. türbinlerle doğrudan doğruya akupleman için ve yüksek ve alçak tevettür için her nevi transformatörler. Ve alâkadar dairenin vereciğ tafsilât ve tarifata göre tam bir scantral için lüzumlu bilcümle malzeme	

VIII - Kibrit ve çakmak inhisarı

50.	Üniversel freze tezgâhları	Verkaufsgesellschft für schweizer Werkzng-maschinen S. A. Zürich
51.	Çubuk torna revolver tezgâhı	Keza
bis		
51.	Planya tezgâhı HHAm, Şerit testereli B 4, afutöz MSA. 80	S. A. «Olma» Olten

IX - Ankara Belediyesi Elektrik ve Havagazı T. A. Ş.

52.	Bir kazan	Sulzer Frères S. A. Winterthur

X - İstanbul Belediyesi, Elektrik Tramvay ve Tünel İşletme Umum Müdürlüğü

53.	40 aded yağ şalteri	S. A. Brown, Boveri et Cie. Baden
54.	85 cereyan keseci	Keza
55.	176 aded amper transformatörü	S. A. Brown Boveri et Cie. Baden
56.	229 aded amper transformatörü	Keza
57.	200 aded reletermik	Keza
58.	2 aded tecrübe âleti	Keza

XI - Ticaret Ofisi

59.	Un elek teli 3125 m. No. 1 - 11, Marka 20 ve 30	Seidengesefabrik A. G. Thal ve Zürich
60.	İrmik elek teli 730 m. No. 18 - 90,	Keza

XII - Sümerbank

61.	200 aded dokuma tezgâhı	Ateliers de Construction Rüti, Rüti
62.	1 aded süzgü makinesi	Keza
63.	1 aded makinesi	Keza
64.	Bakırköy için yedek parçalar	Keza
65.	65 aded atkı masura makinesi	Ateliers de Construction Schweiter S. A. Horgen
66.	5 aded paket prese makinesi	Keza
67.	Çile tezgâhı	Keza
68.	Bobin makineleri 100 iğ ile bareber	Keza
69.	Yüksek randımanlı bobin makineleri	Keza
70.	Lâboratuvar âletleri	H. Baer et Cie. Zürich
71.	1 aded komple şamot fabrikası	Bühler Freres, Uzwil
72.	1 aded düğüm makinesi, kopmle	Fabrique d'appareils et de machines Uster, Uster
73.	Düğüm makinesi için yedek parçalar	Keza
74.	Bakır fabrikası yedek parçalar	Keza

75.	6 aded torna tezgâhı Mod. RMO 200×1000 mm.	Fabrique de Machines - Outils, Oerlikon, Bucherle et Cie. Zürich - Orlikon
76.	3 aded torna tezgâhı Mod. DMO 200×1000 mm.	Keza
77.	2 aded torna tezgâhı Mod. DMO 200×1000 mm.	Keza
78.	1 aded torna tezgâhı Mod MDO 260×2000 mm.	Keza
79.	3 aded torna tezgâhı Mod. DMO 350×3000 mm.	Keza
80.	2 aded torna tezgâhı Mod. DMO 300×5000 mm.	Keza
81.	Oerlikon sabit makap makinesi, 1 aded	Keza
82.	2 aded el takometresi tip AO - 10,000 t/m.	Hasler S. R. Berne
83.	3 aded el takometresi tip Bo - 1,000t/m.	Keza
84.	Kalibre makap tezgâhı 1 aded	H. Hauser S. A. Bienne
85.	Fitil kovaları	E. Holzscheiter, Meilan
86.	Fitil kovaları için masuralar	Rob. Hotzse Söhne S. A. Bubikon
87.	3 aded Üniversel freze tezgâhı tip GRC	Luchsinger et Cie. Zürich
88.	1 aded dişli tezgâhı SH 150 teferruatı ile beraber	Mang - Zahnräder S. A. Zürich
89.	Suni yün imali için komple tesisat 1 aded	H. Hauser, Berne
90.	İplik bobinleri	Keza
91.	1 aded kupol ocağı için yüksek tazyikli kompesör	H. Meidinger et Cie. Basel
92.	Büküm makineleri	Parcofil Textil - Maschinenbau S. A. Berne
93.	Kum muayenesi için tesisat, 1 aded	S. A. des Aciéries ci-devant Georges Fischer, Sshaffhausen
94.	Ereğli için yedek parçalar	S. A. des ateliers de construction mécanique Escher Wyss, Zürich
95.	1 Disel jeneratör grupu 500 KW.	Societé A. Brown Dovveri et Cie. Baden
96.	1 aded transformatör 1000 KVA.	Keza
97.	10 aded yağ şalteri, tip 06K3, 640 mp. 150 MVA	Keza
98.	20 aded katıa tip AC6	Keza
99.	8 aded kombine interüptör, tip MR3, 15 500V.	Keza
100.	14 aded kombine interüptör tip NSa, 4	Keza
101.	1 mütemadi cereyan motörü 30 KW, 0 V.	Keza
102.	200 dokuma tezgâhı için elektrik motörleri	Keza
103.	1 haşıl makinesi için elektrik matörü	Keza
104.	20,832 iğlik 1 iplik fabrikası ve tenvirat ve kablo şebekesi için elektrik motörleri	Keza
105.	Bakırköy için yedek parçalar	Keza
106.	1 aded transformatör	Keza
107.	1 sülfür karbon imali tesisatı	S. A. Büss Basel
108.	1 aded 20, 832 iğlik iplik fabrikası	S. A. JJ. Rieter et Cie. Winterthur
109.	Bakırköy için ihtiyat parçalar	Keza

110.	2 aded devvar kompresör tip K70/40 teferruatı ile beraber	S. A. Suisse la Construction de Locomotives et de Machines, Winterthur.
111.	1 aded devvar sistemde emme tulumba tip GV18	Keza
112.	2 aded santrifüj tulumba	Sulzer Frères, S. A. Winterthur
113.	1 aded 832 iğlik bir iplik fabrikası için klima tesisatı	Keza
114.	Ereğli için yedek parçalar	Keza
115.	2 aded seri planya tezgâhı «Original Szharer» tip SH500	Verkaufsgessellschaft für Schweizer Werkzeugmaschinnen S. A. Zürich
116.	Seri planya tezgâhı 5 aded «Original Schaerrer» tip SH650	Verkaufsgesellschaft für Schweizer Werkzeugmaschinen S. A. Zürich
117.	İç ölçüler için kalibreler 1 takım B1. 15 - 40	Keza
118.	İç ölçüler için kalibreler 1 takım B2. 40-100	Keza
119.	1 aded delik ve makas makinesi tip KU	Keza
120.	Revolver çubuk torna tezgâhı 1 aded «Original Schaerer» tip SSR - 50, teferruatı ile beraber	Keza
121.	Revolver çubuk torna tezgâhı 1 aded «Original Schaerer» tip SSr - 75 teferruatı ile beraber	Keza
122.	1 aded Üniversel freze tezgâhı «Miniflek» 1400 × 330 mm.	Keza

XIII - Türk Hükümeti tarafından tâyin ve tesbit olunacak malzeme.

S. Sayısı : 182

Gümrük tarife kanununa bağlı giriş umumî tarifesinin 695 inci maddesinin (C) ve (D) fıkralarının değiştirilmesine dair kanun lâyihası ve Ticaret, Maliye, Bütçe ve Gümrük ve İnhisarlar Encümenleri mazbataları (1/259)

T. C.
Başvekâlet
Muamelât Umum Müdürlüğü
Kararlar Müdürlüğü
Sayı : 71 - 135 6/1202

24 . IV . 1944

Büyük Millet Meclisi Yüksek Reisliğine

Gümrük Tarife Kanununa bağlı Giriş Umumî Tarifesinin 695 nci numarasının «C» ve «D» fıkralarının değiştirilmesine dair Ticaret Vekilliğince hazırlanan ve İcra Vekilleri Heyetince 20 . IV . 1944 tarihinde Yüksek Meclise arzı kararlaştırılan kanun lâyihasının esbabı mucibesiyle birlikte sunulmuş olduğunu arzederim.

Başvekil
Ş. Saraçoğlu

Gümrük tarifesinin 695 numarasının d ve e fıkralarının tadiline dair kanun lâyihası mucip sebep leri

1933 senesinde neşredilmiş olan 2255 sayılı kanun ile gümrük tarifesinin 695 nci pozisyonnuna dâhil mayimahrukat takattür esasına göre tarif edilmiş ve bu meyanda motorin «270 dereceden evvel takattür eden hafif kısım âzami % 10» olarak gösterilmişti.

Teknik zaruretlerinden ziyade, basit bir ameliye ile motorinin içerisindeki gazyağının alınmasının ve kolzacılık yapılmasının önüne geçmek üzere vazedilmiş olan bu kayıt, memleketimize hafif kısmı çok az ve binaenaleyh oldukça düşük kalitede motorinlerin ithâlini intaç etmiştir.

Normal zamanlarda gümrük tarife kanununun icaplarına göre mal ithal etmek hususunda müşkülâta uğranılmadığı halde, harbin zuhuru üzerine , o sıralarda memleket ithalâtının pek büyük bir kısmını temin eden Romanya'nın piyasa malından farklı olarak ve gümrük tarife kanunumuzun tarifleri dairesinde kaba mal istihsal etmekten imtina eylemesi üzerine, memleket ihtiyacını temin edebilmek maksadiyle 3781 sayılı kanunla % 10 haddi % 40 a çıkarılmıştır.

Bir müddet sonra , cenup yoluyla memleketimize ithal edilmekte olan motorinlerin hafif kısmının 3781 sayılı kanunla kabul edilen % 40 nispetini tecavüz etmesi neticesinde mesele yeniden hâdis olmuştur.

Bugünkü harp şartları içinde , motorin sarfiyatının büyük bir nisbette artmış olması hasebiyle normal zamanlardakinden ziyade gazyağı ihtiva eden motorinler istihsal edilmekte olduğu anlaşılmaktadır. Her halde, memleketimize gelen mallar sureti mahsusada bizim için istihsal edilmemiş ve alelûmum satışa arzedilmiş mallar olduğuna göre, bu malların evsafı ile gümrük tarifemiz arasındaki mübayenetin ithalâtı teshil edecek surette izalesi icabetmektedir.

Bu mübayenetin ortadan kaldırılması için evvelemirde 695 d pozisyonundaki «270 dereceden evvel takattür eden hafif kısım» nispetinin % 40 dan % 60 a iblâğı düşünülebilirdi. Bu takdirde gelen

mallar gazyağına karıştırılmak suretiyle gümrük resmî farkından istifade teşebbüslerinin önüne geçilmesi için, bahis mevzuu pozisyonun d fıkrasındaki boyama usulüne müracaat mecburiyetinde kalmacaktır. Bu şekil kabul edilmemiştir. Zira, içinde yaşadığımız fevkalâde günlerde petrol müştakları ithalâtının hayati ehemmiyeti gözönünde tutulunca, bu usulün tehlikeli olduğu derhal meydana çıkmaktadır. Şöyle ki : boyama , ya mazot veyahut da boya karıştırmak suretiyle yapılacak tır. Mazot stoklarının tükenmesi veya mazot yüklü vapurun geçikmesi gibi hallerde, motorin ithalâtı ârızaya uğrayabileceği gibi, istimal edilecek boya ithali herhangi bir teminat altında bulunmadığına göre, motorin ithalâtının intizamını boya getirebilmek imkânlarına tabi tutmak ta bugünkü şartlar içerisinde tecviz edilemez.

Bu mahzurlardan dolayı % 40 nispetinin % 60 nispetine yükseltilmesi ve boyama usullerinden feragat edilince gazyağı ve motorin gümrük resimlerinin tevhidi usulüne en elverişli ve tek hal sureti olarak müracaat eylemek zarureti hâsıl olmuştur.

Bu suretledir ki, gazyağı ve motorin gümrük resimlerinin tevhidine dair olan ilişik kanun lâyihası tanzim edilmiştir.

Lâyihaya göre tevhit tonda 33 lira üzerinden yapılmaktadır. Bu haddin seçilmesindeki sebep, esas alınan 1940 senesi mayimahrukat ithalât miktarına nazaran 33 lirada tevhit halinde Hazinenin varidatından fedakârlık edilmemiş olacağının bilhesap anlaşılmasıdır.

Bu lâyiha ile yapılacak gümrük tarife tadilâtı münasebetiyle, Türkiye ile Amerika Birleşik Devletleri arasında 1 . IV . 1939 tarihinde münakit Ticaret Anlaşmasının birinci maddesi hükümleri gereğince, bu Anlaşmaya ekli bir numaralı listede tadat edilen malların gümrük resimleri arttırıldığı takdirde bu suretle tezyit edilmiş olan resimlerin neşirleri tarihinden iki ay geçmeden Amerikan menşeli mallara tatbik edilemiyeceği ve bu iki aylık müddetin inkızasından önce iki Hükümet arasında münasip görülecek tavizi mutazammın tadilâta mütedair bir mutabakat hâsıl olmadığı takdirde Amerika Birleşik Devletleri Hükümetinin bu suretle tezyit edilen resimlerin tatbik tarihinden itibaren on beş gün içinde bu Anlaşmanın tamamını otuz gün evvelden tahriren ihbar etmek şartiyle feshetmek salâhiyetini haiz bulunmasından Amerika Birleşik Devletleri Hükümetinin bu hakkını kullanmıyacağı teminatı Vaşington Büyük Elçiliği vasıtasiyle Hariciye Vekâleti tarafından alınmış ve gereken notaların teatisi de ikmal edilmek üzere bulunmaktadır.

Lâyihada görülen muvakkat madde şu sebeple ilâve edilmiştir.

Geçen sene gazyağı kadar ince motorinlerin cenup yolu ile memlekete gelmeğe başlaması üzerine, derhal mevzuatımızda değişiklik yapılması mümkün olmadığından, motorin ile gazyağı arasındaki gümrük resimleri farkının muvakkat bir hesaba yatırılması suretiyle ithalâta devam edilmesi tedbirine başvurulmuştur.

Takdim kılınan lâyiha kanuniyet kesbettiği takdirde bu muvakkat tedbir kaldırılmak üzere, bahis mevzuu muvakkat madde hükmü konulmuştur.

Ticaret Encümeni mazbatası

T. B. M. M.
Ticaret Encümeni
Esas No. 1/259
Karar No. 15

25 . V . 1944

Yüksek Reisliğe

Gümrük Tarife Kanununa bağlı giriş umumî tarifesinin 695 nci numarasının C ve D fıkralarının değiştirilmesine dair Ticaret Vekilliğince hazırlanan ve İcra Vekilleri Heyetince 20.IV.1944 tarihinde Yüksek Meclise arzı kararlaştırılan ve Başvekâletin 24.IV.1944 tarih ve 71/135/6/1206

tarihli yazısiyle sunulan lâyiha Encümenimize tevdi buyurulmakla Ticaret Vekâleti ve Petrol Ofis mümessilleri huzurunda tetkik ve müzakere olundu:

Encümenimiz Mucip sebepler lâyihasının tetkiki ve Ticaret ve G. İ. Vekâletleri mümessillerinin verdiği izahata istinaden Hükümetin değiştirme teklifinin yerinde olduğu neticesine varmış ve teklifin aynen kabulüne karar vermiştir.

Yüksek Reisliğe sunulur.

Ti. En. Rs. Y.	M. M. Y.	Kâtip
Manisa	Niğde	Niğde
Dr. H. Sarhan	*H. Ulusoy*	*H. Ulusoy*
Diyarbakır	Giresun	Kastamonu
K. Şedele	*İ. Sabuncu*	*H. Çoruk*
Kırklareli	Trabzon	Yozgad
Ş. Ödül	*S. Yavuz*	*Z. Arkant*

Maliye Encümeni mazbatası

T. B. M. M.
Maliye Encümeni
Esas No. 1/259
Karar No. 38

9 . VI . 1944

Yüksek Reisliğe

Gümrük Tarife Kanununa bağlı giriş umumî tarifesinin 695 nci numarasının (C) ve (D) fıkralarının değiştirilmesine dair Ticaret Vekilliğince hazırlanan ve 20 . IV . 1944 tarihinde İcra Vekilleri Heyetince Yüksek Meclise arzı kararlaştırılan kanun lâyihasiyle esbabı mucibesi ve Ticaret Encümeni mazbatası, Gümrük İnhisarlar ve Maliye Vekâleti mümessillerinnin huzurlariyle müzakere olundu.

Ticaret Encümenininde kabul eylemiş bulunduğu bu kanun lâyihası ve mucip sebepleri Encümenimizcede muvafık görülerek aynen kabul olunmuştur.

Havalesi mucibince Bütçe Encümenine tevdi buyurulmak üzere Yüksek Reisliğe sunulur.

Maliye En. Rs.	M. M.	Kâtip
İstanbul	Aydın	Ankara
A. Bayındır	*A. Menderes*	*M. Aksoley*
Afyon K.	Antalya	Malatya
S. Yurdkoru	*Dr. G. Kahraman*	*M. N. Zabcı*
Tekirdağ	Tokad	Urfa
E. Ataç	*C. Kovalı*	*E. Tekeli*
	Zonguldak	
	Y. Z. Özençi	

Bütçe Encümeni mazbatası

T. B. M. M.
Bütçe Encümeni
Mazbata No. 97
Esas No. 1/259

26 . VI . 1944

Yüksek Reisliğe

Gümrük Tarife Kanununa bağlı giriş umumî tarifesinin 695 nci numarasının (C) ve (D) fıkralarının değiştirilmesine dair Ticaret Vekilliğince hazırlanan ve Başvekâletin 24 nisan 1944 tarih ve 6/1202 sayılı tezkeresiyle Yüksek Meclise sunulan kanun lâyihası Ticaret ve Maliye Encümenleri mazbatalariyle birlikte Encümenimize tevdi buyurulmakla Maliye, Ticaret ve Gümrük ve İnhisarlar Vekilliklerinin salâhiyetli memurları hazır oldukları halde tetkik ve müzakere olundu:

Memleketimizin petrol ve müştakkatına olan ihtiyacı gözönünde tutularak ithalâtı kolaylaştırmak maksadiyle hazırlandığı anlaşılan lâ-

yiha Encümenimizce de esas itibariyle kabul olunmuş ve maddelerin yazılışında şekle ait değişiklikler yapılmıştır.

Havalesi veçhile Gümrük ve İnhisarlar Encümenine tevdi buyurulmak üzere Yüksek Reisliğe sunulur.

Reis V.	M. M.	Kâtip
Kastamonu	Tokad	İstanbul
T. Coşkan	*H. N. Keşmir*	*F. Öymen*
Aydın	Bitlis	Bolu
R. Alpman	*B. Osma*	*Dr. Z. Ülgen*

Diyarbakır	Edirne	Eskişehir
R. Bekit	*M. N. Gündüzalp*	*Y. Abadan*
Giresun	İstanbul	İstanbul
H. Kortel	*H. Ülkmen*	*M. Birsel*
Kayseri	Manisa	Mardin
F. Baysal	*F. Kurdoğlu*	*R. Erten*
Rize	Samsun	Yozgad
T. B. Balta	*M. A. Yörüker*	*A. Sungur*
	Zonguldak	
	H. A. Kuyucak	

Gümrük ve İnhisarlar Encümeni mazbatası

T. B. M. M.
G. ve İn. Encümeni
Esas No. 1/259.
Karar No. 12

29 . VI . 1944

Yüksek Reisliğe

Gümrük Tarife Kanununa bağlı giriş umumî tarifesinin 695 nci numarasının «C» ve «D» fıkralarının değiştirilmesine dair kanun lâyihası ve bu konudaki Ticaret, Maliye, Bütçe Encümenleri mazbataları Encümenimize havale edilmekle Gümrükler Umum Müdürü Pertev Duru ve Petrol Ofisi Tevzi Müdürü Ahmet Karaosman hazır bulundukları halde görüşüldü.

Fevkalâde şartlar içerisinde tarifemizin tesbit ettiği esaslara uygun muvaridata imkân bulunmaması yüzünden 695 nci pozisyona dâhil akaryakıtların takattur derecesinde 3781 sayılı kanunla tadilât yapılmıştı. Bu tadilin maksadı temine yetişmediği kanun lâyihasının gerekçesinden ve Encümene verilen izahattan anlaşılmıştır.

Yeni lâyihada takattur derecesinde değişiklik yerine gazyağı ve motorin gümrük resimlerinin tevhidi usulüne gidilmiş ve tonda 33 lira üzerinden tevhit edilmesi teklif edilmiştir. «C» fıkrasına dâhil hafif ve orta yağların 100 kilosu 6 lira, «D» fıkrasının 1 ve 2 nci pozisyonlarına dâhil (mazot ve motorin ve makine) yağlarının 100 kilosu 1 lira idi. «D» fıkrasındaki yağlar için 100 kilonun 2,75 lira teklif edilmesi 100 kiloda 55 kuruş istihlâk resmine tabi bulunmalarındandır. «C» pozisyonunda yapılmış olan indirmenin, tarifesi yükseltilen «D» pozisyonundaki yağlar müvaridatındaki artışla telâfi edileceği muhakkaktır.

Teklif yerinde ve bugünkü şartlara uygun görülerek Encümenimizce de kabul edilmiştir.

Encümenlerde uzun ve ayrı ayrı tetkik edilmiş olan lâyihanın bugünlerde yapılacak gaz tevziatını geciktirmemek üzere müstaceliyetle müzakeresinin ricası ayrıca takarrür etmiştir.

Kanun lâyihası ifadeye vuzuh verecek ufak bir değişiklikle Yüksek Umumî Heyetin tasvibine sunulmuştur.

G. ve İn. En. Rs.	M. M.	Kâtip
Mardin	Rize	Seyhan
Gl. S. Düzgören	*K. Kamû*	*Ş. İşcen*
Çanakkale	Erzurum	Gazianteb
A. Kamçıl	*M. H. Göle*	*Dr. M. A. Ağakay*
Gazianteb	Malatya	Malatya
C. S. Barlas	*H. Sağıroğlu*	*O. Tanor*
Ordu		Samsun
H. Yalman		*S. Erbay*
Samsun		Tekirdağ
N. Öztuzcu		*E. Pekel*

HÜKÜMETİN TEKLİFİ	BÜTÇE ENCÜMENİNİN DEĞİŞTİRİŞİ	GÜMRÜK VE İNHİSARLAR ENCÜMENİNİN DEĞİŞTİRİŞİ
Gümrük Tarife Kanununa bağlı giriş umumî tarifesinin 695 nci numarasının (C) ve (D) fıkralarının değiştirilmesine dair kanun lâyihası	*Gümrük Tarife Kanununa bağlı giriş umumî tarifesinin 695 nci numarasının (C) ve (D) fıkralarının değiştirilmesine dair kanun lâyihası*	*Gümrük Tarife Kanununa bağlı giriş umumî tarifesinin 695 nci numarasının (C) ve (D) fıkralarının değiştirilmesine dair kanun lâyihası*
MADDE 1. — Gümrük Tarife Kanununa bağlı giriş umumî tarifesinin 695 nci numarasının (C) ve (D) fıkraları ile bu fıkralara ait gümrük vergileri aşağıda yazıldığı gibi değiştirilmiştir: c) Tasfiye edilmiş yahut temizlenmiş, 160 - 270 hararet dereceleri arasında takattür eden hafif ve orta yağlar (Gazyağı ve benzerleri) 100 K. G. 3. 30 lira; d) Ağır maden yağları ve tortuları (Makine yağları, mazot, motorin, tortular ve katranlar): 1. Mazot ve motorin (150 dereceden evvel takattür eden hafif kısmı yüzde üçü geçmeyecek) 100 K. G. 2. 75 lira; 2. Makine yağları, tortular ve katranlar (270 dereceden evvel takattür eden hafif kısmı yüzde yirmi beşi geçmeyecek) 100 K. G. 2. 75 lira.	**MADDE 1.** — Hükümet teklifinin birinci maddesi aynen.	**MADDE 1.** — Hükümetin 1 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.
MUVAKKAT MADDE — Bu kanunun neşri tarihinden önce ithal edilmiş olan motorinlerden, 180 - 270 hararet dereceleri arasında takattür eden hafif kısmının % 40 dan fazla olmasından dolayı, gazyağı ile motorin vergileri arasındaki fark miktarınca alınmış olan depozitolar sahiplerine geri verilir.	**MUVAKKAT MADDE** — Hükümet teklifinin muvakkat maddesi aynen.	**MUVAKKAT MADDE** — Hükümetin muvakkat maddesi aynen kabul edilmiştir.
MADDE 2. — 3781 sayılı ve 26 . I . 1940 günlü kanunla 4172 sayılı ve 26 . I . 1942 günlü kanunun 2/12529 sayılı ve 22 . V .	**MADDE 2.** — 18 . I . 1940 tarih ve 3781 sayılı kanunla 26 . I . 1942 tarih ve 4172 sayılı kanunla tasdik edilen 2/12529 sayılı	**MADDE 2.** — 4172 sayılı kanunla tasdik edilen 2/12529 sayılı ve 22 . V . 1940 günlü kararname ve 3781 sayılı kanun

Hü.	B. E.	G. İ. E.
1940 günlü kararname hükmü kaldırılmıştır.	ve 22 . V . 1940 günlü kararname hükmü kaldırılmıştır.	hükümleri kaldırılmıştır.
MADDE 3. — Bu kanun neşri gününden itibaren yürürlüğe girer.	**MADDE 3.** — Bu kanun neşri tarihinden mer'idir.	**MADDE 3.** — Bu kanun neşri tarihinden mer'idir.
MADDE 4. — Bu kanun hükümlerini İcra Vekilleri Heyeti yerine getirir.	**MADDE 4.** — Bu kanunun hükümlerini icraya İcra Vekilleri Heyeti memurdur.	**MADDE 4.** — Bu kanun hükümlerini icraya İcra Vekilleri Heyeti memurdur.

20 . IV . 1944

Bş. V.	Ad .V.
Ş. Saracoğlu	*A. R. Türel*
M. M. V.	Da. V.
A. R. Artunkal	*Hilmi Uran*
Ha. V.	Ma. V.
N. Mnemencioğlu	*F. Ağralı*
Mf. V.	Na. V.
Yücel	*Sırrı Day*
İk. V.	S. İ. M. V.
Fuad Sirmen	*Dr. H. Alataş*
G. İ. V.	Zr. V.
Suad H. Ürgüblü	*Ş. R. Hatipoğlu*
Mü. V.	Ti. V.
A. F. Cebesoy	*C. S. Siren*

S. Sayısı : 186

Devlet memurları aylıklarının tevhit ve teadülüne dair olan 3656 sayılı kanuna bağlı 1 sayılı cetvelde değişiklik yapılması ve Gümrük ve İnhisarlar Vekâleti teşkilât ve vazifeleri hakkındaki 2825 sayılı kanuna bir madde eklenmesine dair kanun lâyihası ve Gümrük ve İnhisarlar ve Bütçe Encümenleri mazbataları [1/285]

T. C.
Başvekâlet
Muamelât Umum Müdürlüğü
Sayı : 71 - 180
6/1597

10 . VI . 1944

Büyük Millet Meclisi Yüksek Reisliğine

Devlet Memurları Aylıklarının Tevhit ve Teadülüne dair olan 3656 sayılı kanuna bağlı (1) numaralı cetvelde değişiklik yapılması ve Gümrük ve İnhisarlar Vekilliği Teşkilât ve Vazifeleri hakkındaki 2825 sayılı kanuna bir madde eklenmesi hakkında Gümrük ve İnhisarlar Vekilliğince hazırlanan ve İcra Vekilleri Heyetince 2 . VI . 1944 tarihinde Yüksek Meclise arzı kararlaştırılan kanun lâyihasının esbabı mucibesiyle birlikte sunulmuş olduğunu arzederim.

Başvekil
Ş. Saracoğlu

Mucip sebepler lâyihası

1. Gümrük ve İnhisarlar Vekâletinin bir taraftan asıl merkez teşkilâtına ait iş hacminin büyümesi; diğer taraftan inhisar işlerinin günden güne ehemmiyetinin artması ve Kibrit ve Çakmak İnhisarı İşletmesinin vekâletin yakın murakabesine tabi bir idareye devredilmiş olması müsteşarlık işlerini ehemmiyetli bir surette artırmış bulunduğundan, diğer bazı vekâletlerde olduğu gibi, bu vekâlette de bir müsteşar muavinliği ihdası;

Gümrükler Umum Müdürlüğünün ayrıldığı beş şubenin tekmil muamelelerinin yalnız bir Umum Müdür tarafından görülmesindeki müşkülât nazara alınarak bir Umum Müdür muavinliği teşkili; zarureti hâsıl olmuştur.

Lâyihanın birinci maddesi, hâlen mer'i bulunan kadrolardan tasarrufu mümkün görülen 12 memuriyet kadrosunun tenzili suretiyle temin edilen tahsisat ile, bu iki muavinlik kadrosunun alınması için tanzim olunmuştur.

2. Lâyihanın ikinci maddesi, Maliye ve Dahiliye Vekâletleri teşkilât kanunlarının aynı mevzudaki hükümlerine mütenazır olarak, idare edenler sınıfının, vekâlet teşkilâtına intisap edecekler için meslek mektebi olmak üzere kabul olunan yüksek mekteplerden mezun olanlar arasından seçilmesini temin etmek üzere konulmuştur.

T. B. M. M.
G. ve İn. Encümeni
Esas No. 1/285
Karar No. 11

19 . VI . 1944

Yüksek Reisliğe

Devlet memurları aylıklarının tevhit ve teadülüne dair olan 3656 sayılı kanuna bağlı (1) numaralı cetvelde değişiklik yapılması ve Gümrük ve İnhisarlar Vekilliği teşkilât ve vazifelerine dair 3825 sayılı kanuna bir madde eklenmesi hakkında Gümrük ve İnhisarlar Vekilliğince hazırlanan ve 10 haziran 1944 gün ve 6/1597 sayılı Başvekillik tezkeresiyle Yüksek Meclise sunulan kanun lâyihası Encümenimizde Gümrük ve İnhisarlar Vekili Suad Hayri Ürgüblü hazır bulunduğu halde görüşüldü.

Mucip sebepler mazbatasında anlatıldığına ve Vekil tarafından verilen izahata göre Vekâlet merkez teşkilâtında iş hacminin artması dolayısiyle bir müsteşar muavinliği ve bir gümrükler umum müdür muavinliği ihdası gerekli görülmüş ve bu iki muavinlik kadrosunun mevcut teşkilâttan 12 memurluk kadrosu indirilmek suretiyle yapılacak tasarrufla karşılanması düşünülmüştür.

Encümen bu teklifi yerinde bularak 3656 sayılı kanuna bağlı (1) numaralı cetvelde değişiklik yapılmasına dair olan birinci maddeyi tasvip etmiştir.

Teklif edilen ikinci madde Vekillik teşkilât ve vazifeleri hakkındaki 2825 sayılı kanuna bir madde eklemek suretiyle yedinci ve daha yüksek dereceli memuriyetlere ve Vekâlet müfettiş ve müfettiş muavinliklerine yeniden tâyin olunacakların ancak yüksek mektep mezunları arasından seçilmesini şart kılmaktadır. Vekillik teşkilâtında çalışan 1 500 memurdan yüz kadarının yüksek tahsil görmüş bulunması ve yukarı dereceli vazifelerin istilzam ettiği seviye olgunluğu gözönünde tutularak halen müstahdem olanların 3656 sayılı kanunla müktesep hakları mahfuz kalacağına dair bir fıkrayı da ihtiva eden bu madde dahi kabul edilmiştir.

Lâyihanın Encümende müzakeresi sırasında Vekil, muhtelif vekâletlere verilmiş olan salâhiyete mütenazır olarak, maaşlı veya ücretli herhangi bir memurun, ifası vekâlete ait bir iş için ve kendi kadrosiyle dilediği yerde kullanabilme salâhiyetinin Gümrük ve İnhisarlar Vekilliğine de verilmesi gerektiğini ileri sürerek lâyihaya bir üçüncü madde ilâvesi teklifinde bulunmuştur. 4488 sayılı kanunla Dahiliye Vekilliğine bu salâhiyet verildiği gibi muhtelif kanunlarla Sıhhat, İktisat, Ziraat, Nafia, Münakalât, Ticaret Vekâletleri için de mümasil hükümler kabul edilmiş bulunmaktadır. Bu itibarla Encümen yapılan teklifi yine 2825 sayılı kanuna ek bir madde halinde kabule karar vermiş ve bu sebeple kanun lâyihasının başlığını değiştirmiştir.

Havalesi uyarınca Bütçe Encümenine gönderilmek üzere Yüksek Reisliğe sunulur.

G. ve İn. En. Rs.	M. M.	Kâtip
Mardin	Rize	Seyhan
Gl. S. Düzgören	*K. Kamû*	*Ş. İşcen*
Erzurum	Malatya	Malatya
M. H. Göle	*H. Sağıroğlu*	*O. Taner*
Ordu	Samsun	Samsun
H. Yalman	*S. Erbay*	*N. Öztuzcu*
Urfa		Yozgad
A. K. Tecer		*C. Arat*

Bütçe Encümeni mazbatası

T. B. M. M.
Bütçe Encümeni
Mazbata No. 98
Esas No. 1/285

29 . VI . 1944

Yüksek Reisliğe

Devlet memurları aylıklarının tvhit ve teadülüne dair olan 3656 sayılı kanuna bağlı «1» numaralı cetvelde değişiklik yapılması ve Gümrük ve İnhisarlar Vekilliği teşkilât ve vazifeleri hakkındaki 2825 sayıl ıkanuna bir madde eklenmesine dair Gümrük ve İnhisarlar Vekilliğince hazırlanan ve Başvekâletin 10 . VI . 1944 tarih ve 6/1597 sayılı tezkeresiyle Yüksek Meclise sunulan kanun lâyihası, Gümrük ve İnhisarlar Encümeni mazbatasiyle birlikte Encümenimize tevdi buyurulmakla Gümrük ve İnhisarlar Vekili Süat Hayri Ürgüblü ve Maliye Vekilliği adına Bütçe ve Malî kontrol umum müdürü hazır oldukları halde tetkik ve müzakere olundu.

Gümrük ve İnhisarlar Vekilliğinin bilhassa inhisarlar kısmında faaliyet hacmi artmış ve hizmetlerin daha iyi görülebilmesini sağlamak için iş bölümünün kuvvetlendirilmesi gerekli görülmüştür. Merkez teşkilâtında yüksek vasıflı ve vekâlet işlerinin heyeti umumiyesini kavrayacak bilğide âmir yetiştirmek ve artan hizmetleri karşılamak maksadiyle vekâlet teşkilâtına bir müsteşar muavinliği ile bir de gümrükler umum müdür muavinliği kadrosu ilâvesi ve halen kullanılmayan bazı kadroların kaldırılması Encümenimizce de kabule şayan görülmüştür.

Yüksek dereceli memuriyetlere iyi tahsil görmüş elâmanların getirilmesi maksadiyle hazırlanan 2 nci maddeye Fen fakültesiyle Yüksek Ziraat mektebi mezunlarının da ilâvesi Encümenimizce uygun görüldüğünden bu madde yeniden kaleme alındı.

Memur istihdamında vekâlete kolaylık temini maksadiyle, Gümrük ve İnhisarlar Encümenince hazırlanan 3 ncü madde ile Hükümetin 4 ncü maddesi Encümenimizce de aynen kabul olundu.

Üçüncü maddenin yazılışında da kelime değişikliği yapılmak suretiyle yeniden hazırlanan lâyiha Umumî Heyetin tasvibine arzolunmak üzere Yüksek Reisliğe sunulur.

Reis V.	M. M.	Kâtip
Kastamonu	Tokad	İstanbul
Mezundur	*H. N. Keşmir*	*F. Öymen*
Aydın	Bitlis	Bolu
Gl. Refet Alpman	*B. Osma*	*Dr. Zihni Ülgen*
Edirne	Eskişehir	İstanbul
M. N. Gündüzalp	*Yavuz Abadan*	*H. Kortel*
İzmir	Manisa	Mardin
Münir Birsel	*F. Kurdoğlu*	*R. Erten*
Zonguldak		
H. A. Kuyucak		

HÜKÜMETİN TEKLİFİ	GÜMRÜK VE İNHİSARLAR ENCÜMENİNİN DEĞİŞTİRİŞİ	BÜTÇE ENCÜMENİNİN DEĞİŞTİRİŞİ
Devlet Memurları Aylıklarının Tevhit ve Teadülüne dair olan 3656 sayılı Kanuna bağlı (1) numaralı cetvelde değişiklik yapılması ve Gümrük ve İnhisarlar Vekilliği Teşkilât ve Vazifeleri hakkındaki 2825 sayılı kanuna bir madde eklenmesi hakkında kanun lâyihası	*Devlet Memurları Aylıklarının Tevhit ve Teadülüne dair olan 3656 sayılı Kanuna bağlı (1) numaralı cetvelde değişiklik yapılması ve Gümrük ve İnhisarlar Vekilliği Teşkilât ve Vazifeleri hakkındaki 2825 sayılı kanuna iki madde eklenmesi hakkında kanun lâyihası*	*Devlet Memurları Aylıklarının Tevhit ve Teadülüne dair olan 3656 sayılı Kanuna bağlı (1) numaralı cetvelde değişiklik yapılması ve Gümrük ve İnhisarlar Vekilliği Teşkilât ve Vazifeleri hakkındaki 2825 sayılı kanuna iki madde eklenmesi hakkında kanun lâyihası*
MADDE 1. — Devlet Memurları Aylıklarının Tevhit ve Teadülüne dair olan 3656 sayılı kanuna bağlı (1) sayılı cetvelin Gümrük ve İnhisarlar Vekâleti kısmından ilişik (1) sayılı cetvelde yazılı kadrolar kaldırılmış ve yerine (2) sayılı cetvelde yazılı kadrolar konulmuştur.	**MADDE 1.** — Hükümetin teklifi aynen kabul edilmiştir.	**MADDE 1.** — Hükümet teklifinin 1 nci maddesi aynen.
MADDE 2. — Gümrük ve İnhisarlar Vekilliği Teşkilât ve Vazifelerine dair 2825 sayılı kanuna aşağıdaki madde eklenmiştir. Bu kanunun meriyeti tarihinden itibaren yedinci ve daha yukarı derecelere dâhil olan memuriyetlere (Muayyen sınıfında bulunanlar hariç) ve vekâlet müfettiş ve müfettiş muavinliklerine yeniden tâyin edileceklerin Siyasal bilgiler ve Yüksek Ticaret okullariyle Hukuk ve İktisat fakültelerinde veya bu vasfı haiz yabancı yüksek mekteplerden mezun olması şarttır. Ancak bu kanunun meriyeti tarihinde müstahdem olanların 3656 sayılı kanunla müktesep hakları mahfuzdur.	**MADDE 2.** — Hükümetin teklifi aynen kabul edilmiştir.	**MADDE 2.** — Gümrük ve İnhisarlar Vekilliği Teşkilât ve Vazifelerine dair olan 9.X.1935 tarih ve 2825 sayılı kanuna aşağıdaki madde eklenmiştir: Bu kanunun mer'iyeti tarihinden itibaren yedinci ve daha yukarı derecelere dâhil olan memuriyetlere (Muayene sınıfında bulunanlar hariç) ve vekâlet müfettiş ve müfettiş muavinliklerine yeniden tâyin edileceklerin hukuk, İktisat, Fen fakültelerinden ve Siyasal Bilgiler ile Yüksek Ticaret okullarından ve Yüksek Ziraat Enstitüsünden veya bu vasfı haiz yabancı yüksek mekteplerden mezun olması şarttır. Ancak bu kanunun meriyeti tarihinde müstahdem olanlara 3656 sayılı kanun ve bunun veya ek ve tadilleriyle tanınmış olan haklar mahfuzdur.

Hü.	G. İ. E.	B. E.
	MADDE 3. — 2825 sayılı kanuna şu madde eklenmiştir:	**MADDE 3.** — Gümrük ve İnhisarlar Encümeninin 3 ncü maddesi aynen.
	EK MADDE — Gümrük ve İnhisarlar Vekâleti, merkez ve vilâyetler teşkilâtında maaş veya ücretle istihdam etmekte olduğu herhangi bir memur veya müstahdemi, ifası vekâlete ait bir iş için orada vekâlet teşkilâtı ve münhal vazife bulunup bulunmamasiyle mukayyet olmaksızın kendi kadrosiyle dilediği yerde kullanabilir.	
MADDE 3. — Bu kanun neşri tarihinden muteberdir.	**MADDE 4.** — Hükümetin 3 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.	**MADDE 4.** — Bu kanun neşri tarihinden mer'idir.
MADDE 4. — Bu kanunun hükümlerini icraya Gümrük ve İnhisarlar Vekili memurdur.	**MADDE 5.** — Hükümetin 4 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.	**MADDE 5.** — Hükümet teklifinin 4 ncü maddesi aynen.

2 . VI . 1944

Bş. V.	Ad. V.
Ş. Saracoğlu	*A. R. Türel*
M. M. V.	Da. V.
A. R. Artunkal	*Hilmi Uran*
Ha. V.	Ma. V.
N. Menemencioğlu	*F. Ağralı*
Mf. V.	Na. V.
Yücel	*Sırrı Day*
İk. V.	S. İ. M. V.
Fuad Sirmen	*Dr. H. Alataş*
G. İ. V.	Zr. V.
Suad H. Ürgüblü	*Ş. R. Hatipoğlu*
Mü V.	Ti. V.
A. F. Cebesoy	*C. S. Siren*

Hükümetin teklifine bağlı cetveller

[1] NUMARALI CETVEL

D.	Memuriyetin nev'i	Aded	Maaş
	Memurlar		
14	Memur	1	15
	Veznedarlar		
13	Veznedar	3	20
	Muhasebe memurları		
13	Memur	5	20
	İhtiyat memurları		
13	Memur	2	20
	Kolcular		
14	İkinci sınıf kolcu	1	15

[2] NUMARALI CETVEL

D.	Memuriyetin nev'i	Aded	Maaş
3	Müsteşar muavini	1	100
	Gümrükler Umum Müdürlüğü		
5	Gümrükler Umum Müdür muavini	1	80

S. Sayısı : 187

Muvazzaf subay ve askerî memurlara verilecek elbise ve teçhizat hakkında kanun lâyihası ve Millî Müdafaa ve Bütçe Encümenleri mazbataları [1/245]

T. C.
Başvekâlet
Muamelât Umum Müdürlüğü
Tetkik Müdürlüğü
Sayı : 71 - 113
6/1116

12 . IV . 1944

Büyük Millet Meclisi Yüksek Reisliğine

Muvazzaf subay ve askerî memurlara verilecek elbise ve teçhizat hakkında Millî Müdafaa Vekilliğince hazırlanan ve İcra Vekilleri Heyetince 23 . III . 1944 tarihinde Yüksek Meclise arzı kararlaştırılan kanun lâyihasının esbabı mucibesiyle birlikte sunulmuş olduğunu arzederim.

Başvekil
Ş. Saracoğlu

Muvazzaf subay ve askerî memurlara verilecek elbise ve teçhizat hakkındaki kanun lâyihasının mucip sebepleri

Sınıflarına mahsus okulları muvaffakiyetle ikmal ederek subay ve askerî memur olanlara ve hazerde muvazzaf sınıfa nakledilen yedeksubaylara elbise ve techizatlarının ikmale yardım maksadiyle 25 . I . 1936 tarih ve 2893 sayılı kanuna tevfikan bir defaya mahsus olmak üzere teçhizat bedeli namiyle 150 lira verilmektedir.

Okulları ikmalederek her sene orduya yeniden iltihak eden subay ve askerî memurlar, teçhizat bedeli ile kıyafetlerini düzenlemekte ve çeşitleri ilişik listede yazılı mübrem ihtiyaçlarından bir kısmını ikmal etmektedirler. Dürbin, saat ve tabanca gibi teçhizatlarını da meslek okullarında bulundukları müddet zarfında bedelleri maaşlarından ödenmek üzere temin ve tedarik edebilmektedirler.

Halihazır durumun tesiriyle eşya ve malzeme fiyatlarının normal zamana nispetle fevkalâda artışından dolayı, teçhizat bedeli olarak verilmekte olan 150 şer liranın muayyen melbusat ve teçhizatlarını ikmale kâfi gelmediği anlaşılmakta olmasından ve aşağıda yazılı sebeplerden ötürü subay ve askerî memurların elbise ve teçhizatlarının ikmali, ellerine para verilmek suretiyle yapılmayıp melbusat ve teçhizatın aynen verilmek suretiyle yapılmasını gerekli kılmaktadır.

2893 sayılı kanuna göre; subay ve askerî memurlar sınıflarına mahsus okullardan subay ve memur çıktıklarında teçhizat bedeline şahsen istihkak kesbettiklerinden tedariki mutad eşyanın satın alınmasına pek az zaman kalmaktadır. Şahsan istihkak kesbettikleri teçhizat bedellerini sıkışık bir zaman içinde ayrı ayrı tedarik etmekte olmalarından bu gibi eşya rayice nazaran pahalı alınmakta ve alınan malzemenin renk, şekil ve evsaflarında yeknasaklık temin olunamamaktadır. Bazıları ise teçhizat bedelini diğer ihtiyaçlarına sarfederek teçhizatlarını noksan bırakmaktadırlar.

2893 sayılı kanunun ruhu; orduya yeni iltihak edecek subay ve askerî memurlara hayati mahiyette gerekli olan melbusat ve teçhizatlarından bir kısmının ikmaline yardım etmeği ve yeniden orduya iltihak edecek bu subay ve askerî memurlara yakışacak bir kılık ve kıyafet ve teçhizat temin etmeği hedef tutmuştur. Binaenaleyh yukarıda arz ve izaha çalışılan mahzurları önlemek için ili-

şik listede yazılı eşyanın vakit ve zamaniyle toptan mübayaa veya imal ettirilerek subay ve askerî memur çıkacaklara aynen tevzii zaruri görülmektedir.

Askerî sanatkârların sınıflarına mahsus okulları olmadığından Kırıkkale sanat okulundan çıkan talebeler askerî sanatkâr olmak için Askerî fabrikalar Umum Müdürlüğü emrindeki fabrikaların muhtelif şubelerinde amelî staj veya kursa tabi tutulduktan sonra askerî sanatkâr nasp edildiklerinden bu vaziyetin ifade edilebilmesi için lâyihaya 2893 sayılı kanunda bulunmayan (Staj ve kurslarını) kelimeleri ilâve edilmiştir.

Millî Müdafaa Encümeni mazbatası

T. B. M. M.
M. M. Encümeni
Esas No. 1/245
Karar No. 21

29 . IV . 1944

Yüksek Reisliğe

Muvazzaf subay ve askerî memuhlara verilecek elbise ve techizat hakkında Millî Müdafaa Vekilliğince hazırlanıp Başvekilliğin 12 . IV . 1944 gün ve 6/1116 sayılı tezkeresiyle Yüksek Reisliğe sunulan ve Encümenimize havale buyurulan kanun lâyihası Millî Müdafaa ve Maliye Vekilliklerinin mümessilleri hazır oldukları halde müzakere edildi.

Kanunun başlığındaki proje kelimesi lâyiha kelimesine çevrilmiştir.

Lağvı teklif edilen 2893 sayılı kanun, yeni askerî subay ve memur olacaklara elbise ve techizatlarını ikmale yardım için bir defaya mahsus olarak 150 şer lira verilmesini sağlamaktadır. Halbuki bu lâyiha doğru ve yerinde olarak 150 şer liranın ahval ve şartlarını yıllardan beri değişmesinden bu işi görmeğe yetmemesi dolayısiyle 350 şer liraya kadar çıkarılmasını ve bu para ile temini mümkün görülen eşya ve techizatın aynen verilmesini istihdaf etmektedir.

Bu suretle Millî Müdafaa Vekilliğince aynen temin edildiği takdirde okullarını tamamlıyarak her sene ordu saflarına iltihak edecek olan bu subay ve askerî memurlar elbise ve techizatlarını şahsen tedarik için karşılaşacakları bir çok zorluklardan ve geçikmelerden kurtulmuş olacaklar, aynı zamanda daha ucuz ve yeknesak eşya ve techizata sahip olarak vazifelerine başlamış olacaklardır.

Ancak lâyihada olduğu gibi 350 şer liradan ibaret muayyen bir miktarın tesbiti fiatların az çok artması halinde bir subay için zaruri olan bu asgarî eşya ve techizattan bir kısmının hazfı ve eksilmesi gibi bir mahzur doğuracağından, kanunda para miktarının değil lüzumu olan eşya ve techizat cinsi ve miktarının esas ittihaz edilmesi uygun ve elzem görülmüş olduğundan bu hususun büyük ordumuzun şeref ve haysiyetiyle mütenasip bir şekilde katî bir kayit ve nizam altına alınması gözönünde tutularak Millî Müdafaa ve Maliye Vekilliklerinin mümessillerinin de uyğunluğu ile madde aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Lâyihanın birinci maddesinde (bedelleri tutarı 350 lirayı geçmemek ve bağlı listede yazılı eşya temamen veya kısmen kendilerine maledilmek üzere) kaydi yerine (üzere bağlı cetveldeki eşya ve techizat aynen verilir) kaydı konmuştur.

Lâyihanın mucip sebepler kısmının sonunda izah olunan sebebe dayanarak yine birinci maddede yazılı olan (staj ve kursla) kaydı askerî sanatkârları istihdaf etmektedir. Halbuki evvelce lise derecesinde olan askerî sanat okulları sonradan orta mektep derecesine indirilmiş ve halen buradan çıkanlar askerî sanatkâr memur olarak değil gedikli sıfatiyle kullanılmakta ve bu hususta ayrı kanun hükümlerine tâbi bulunmakta olduklarından yanlışlıkla lâyihaya ve esbabı mucibeye girmiş olduğu anlaşılan yine birinci maddedeki (veya staj ve kurslarını) kaydı tamamen çıkarılmıştır.

Kanuna bağlı listedeki eşya ve techizatın aynen verilmesi esası kabul edildiğine göre cetvelin sonundaki (ahval icabı aynen verilmiyenle-

rin bütçeye konan fiyat üzerinden parası verilir) kaydına da artık lüzüm kalmamış olduğundan cetvelden çıkarılmıştır.

Yedeksubay okulunu bitirerek orduya yeni iltihak eden yedeksubayların bu eşya ve teçhizatı tedarik için bir çok masraf ve zorluklara mâruz kaldıkları bilhassa seferde vazifeye çağırıldıklarında bunları tedarikte müşkülâta uğrayacakları düşünülerek okulu ikmal eden yedeksubaylara da bir defaya mahsus olmak üzere idareten temin edilenlerden başka portatif karyola, harita çantası, manevra sandığı ve saire gibi verilemiyen teçhizatın muvazzaf subay ve askerî memurlara olduğu gibi temini keyfiyeti de düşünülmüş ve konuşulmuşsa da 1944 bütçesinin tesbit ve takarrür etmiş bulunması dolayısiyle ileriki senelerde bu ihtiyacın temininin ilgili vekâletlerce nazarı dikkate alınması ehemmiyetle temenni olunmuş ve tebarüz ettirilmiştir.

Bu suretle ittifakla müzakeresi bitirilen bu kanun lâyihası havalesi mucibince Bütçe Encümenine tevdi buyurulmak üzere Yüksek Reisliğe sunuldu.

M. M. En. Rs.	M. M.	Kâtip
Sinob	Ağrı	Konya
C. K. İncedayı	*H. Tugaç*	
Bolu		Bursa
Korgl. A. Alptoğan		*Gl. Â. Atlı*
Çankırı		Diyarbakır
Dr. A. Arkan		*Gl. K. Sevüktekin*
Erzurum		Gazianteb
Gl. Z. Soydemir		*Dr. M. Canbolat*
Hatay	İsparta	İstanbul
Gl. E. Durukan	*C. Tüzemen*	*Ş. Â. Ögel*
Kars		Kayseri
Gl. H. Durudoğan		*N. Toker*
Kırklareli		Kocaeli
Korgl. K. Doğan		*Gl. M. Bakû*
Mardin	Muğla	Siird
Dr. A. Uras	*S. Güney*	*B. Türkay*
Tekirdağ		Tokad
R. Apak		*S. Çelikkol*

Bütçe Encümeni mazbatası

T. B. M. M.
Bütçe Encümeni
Mazbata No. 99
Esas No. 1/245

29 . VI . 1944

Yüksek Reisliğe

Muvazzaf subay ve askerlerî memurlara verilecek elbise ve teçhizat hakkında Millî Müdafaa Vekilliğince hazırlanan ve Başvekâletin 12 nisan 1944 tarih ve 6/1116 sayılı tezkeresiyle Yüksek Meclise sunulan kanun lâyihası Millî Müdafaa Encümeni mazbatasiyle birlikte encümenimize tevdi buyurulmakla Millî Müdafaa ve Maliye Vekilliklerinin salâhiyetli memurları hazır oldukları halde tetkik ve müzakere olundu.

Muvazzaf subay ve askerî memurlara 2893 sayılı kanun gereğince verilmekte olan 150 şer lira teçhizat bedeliyle orduya yeni iltihak edecek genç subayların lüzumlu teçhizatını temin edebilmelerine hakikaten imkân yoktur. Bu yardımın, eşya fiyatlarındaki yükselişiyle mütenasip bir miktara çıkarılması ve teçhizatın aynen verilmesi Encümenimizce de lüzumlu görülmüş ve mütehassıs encümenin hazırladığı lâyiha ve liste aynen kabul olunmuştur.

Subaylarımızın garnizon dışında ve vazife saatleri haricinde sivil elbise giymeleri, üniforma ile umumî mahallere gitmemeleri bir çok bakımlardan yerinde bir tedbir olarak düşünülmüş ve bu maksadı sağlayabilmek için de imkânlar müsait olur olmaz genç subaylarımıza birer sivil elbise temininin Hükümetten temenni edilmesi yerinde görülmüştür.

Umumî Heyetin tasvibine arzolunmak üzere Yüksek Reisliğe sunulur.

Reis V.	M. M.	Kâtip
Tokad	Tokad	İstanbul
H. N. Keşmir	*H. N. Keşmir*	*F. Öymen*

Aydın	Bitlis	Edirne	Kütahya	Mardin	Rize
Gl. Refet Alpman	*B. Osma*	*N. Gündüzalp*	*H. Pekcan*	*R. Erten*	*T. B. Balta*
Giresun	İstanbul	İstanbul	Tokad	Trabzon	Zonguldak
Ayet Sayar	*H. Kortel*	*H. Ülkmen*	*R. A. Sevengil*	*M. S. Anamur*	*H. A. Kuyucak*

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

Muvazzaf subay ve askerî memurlara verilecek elbise ve teçhizat hakkında kanun projesi

MADDE 1. — Kara, deniz ve hava kuvvetleriyle jandarma, gümrük ve orman muhafaza kıtalarında subay ve askerî memur olmak için okulları veya staj ve kurslarını muvaffakiyetle ikmal ederek subay ve askerî memur nasbedilenlere ve hazarda muvazzaf sınıfa nakledilen yedeksubaylara bir defaya mahsus olmak, bedelleri tutarı 350 lirayı geçmemek ve bağlı listede yazılı eşya tamamen veya kısmen kendilerine maledilmek üzere aynen verilir. Bu eşya cinslerinde değişiklik yapmağa Millî Müdafaa Vekâleti salâhiyetlidir.

MADDE 2. — 2893 sayılı kanun hükümleri kaldırılmıştır.

MADDE 3. — İşbu kanun 1 haziran 1944 tarihinden muteberdir.

MADDE 4. — İşbu kanun hükümlerini icraya İcra Vekilleri Heyeti memurdur.

23 . III . 1944

Bş. V.	Ad. V.	M. M. V.
Ş. Saracoğlu	*A. R. Türel*	*A. R. Artunkal*
Da. V.	Ha. V.	Ma. V.
Hilmi Uran	*N. Menemencioğlu*	*F. Ağralı*
Mf. V.	Na. V.	İk. V.
Yücel	*Sırrı Day*	*Fuad Sirmen*
S. İ. M. V.	G. İ. V.	Zr. V.
Dr. H. Alataş	*Suad H. Ürgüblü*	*Ş. R. Hatipoğlu*
Mü. V.		Ti. V.
A. F. Cebesoy		*C. S. Siren*

MİLLÎ MÜDAFAA ENCÜMENİNİN DEĞİŞTİRİŞİ

Muvazzaf subay ve askerî memurlara verilecek elbise ve teçhizat hakkında kanun lâyihası

MADDE 1. — Kara, deniz ve hava kuvvetleriyle jandarma, gümrük ve orman muhafaza kıtalarında subay ve askerî memur olmak için okulları muvaffakiyetle ikmal ederek subay ve askerî memur nasbedilenlere ve hazarda muvazzaf sınıfa nakledilen yedeksubaylara bir defaya mahsus olmak üzere bağlı cetveldeki eşya ve teçhizat aynen verilir. Bu eşya cinslerinde değişiklik yapmağa Millî Müdafaa Vekâleti salâhiyetlidir.

MADE 2. — Mükümetin 2 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Hükümetin üçüncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 4. — Hükümetin dördüncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

Hükümetin teklifine bağlı

LİSTE

Aded	Cinsi
	Kara Ordusu mensupları için
1 Takım	Hakî elbise (Bir ceket, kilot ve uzun pantolon, şapka)
1 Aded	Kaput
1 »	Muşamba (Tedarikinde)
1 Çift	Çizme ve mahmuz
1	Büyük üniforma sırma takımı ve kılıç ve rugan fotin
1 »	Bağlı fotin
1 Aded	Manevra kayışı
1 »	Portatif karyola
1 »	Harita çantası
1 »	Matra
1 »	Kar gözlüğü
1 »	Manevra sandığı
1 »	Düdük ve pusla
1 Çift	Güderi Eldiven
1 Aded	Yün battaniye
	Deniz Ordusu mensupları için
1 Takım	Günlük elbise (Ceket, pantolon ve şapka)
1 Aded	Kaput
1 Çift	Lâstik çizme
1 »	Büyük üniforma (Setre pantolon, şapka, kılıç ve sırma takımı)
1 Çift	İskarpin
1 Aded	Gemici muşambası ma başlık
1 »	Yün battaniye
1 »	Bavul
1 »	Düdük
1 Çift	Beyaz güderi eldiven
	Hava Ordusu mensupları için
1 Takım	Mavi elbise (Ceket, pantolon, şapka)
1 Aded	Kaput
1 »	Muşamba (Tedarikinde)
1 Çift	Bağlı fotin
1 »	İskarpin
1	Büyük üniforma (Sırma takımı, kılıç ve rugan fotin)
1 Aded	Manevra kayışı
1 »	Portatif karyola
1 »	Matra
1 »	Kar gözlüğü
1 »	Bavul
1 Çift	Güderi Eldiven
1 »	Yün battaniye
2 »	Lâcivert gömlek ve kravat

Ahval icabı aynen verilmiyenlerin bütçeye konan fiyat üzerinden parası verilir.

Millî Müdafaa Encümeninin değiştirişine bağlı

LİSTE

Aded	Cinsi
	Kara Ordusu mensuplar için
1 Takım	Hakî elbise (1 ceket, kilot ve uzun pantolon, şapka)
1 Aded	Kaput
1 »	Muşamba (Tedarikinde)
1 Çift	Çizme ve mahmuz
1	Büyük ünüforma sırma takımı ve kılıç ve rogan fotin
1 Çift	Bağlı fotin
1 Aded	Manavra kayışı
1 »	Portatif karyola
1 »	Harita çantası
1 »	Matra
1 »	Kar gözlüğü
1 »	Manevra sandığı
1 »	Düdük ve pusla
1 Çift	Güderi Eldiven
1 Aded	Yün battaniye
	Deniz Ordusu mensupları için
1 Takım	Günlük elbise (Ceket, pantolon ve şapka)
1 Aded	Kaput
1 Çift	Lâstik çizme
1 »	Büyük üniforma (Setre pantolon, şapka, kılıç ve sırma takımı)
1 Çift	iskarpin
1 Aded	Gemicimuşambası mabaşlık
1 »	Yün battaniye
1 »	Bavul
1 »	Düdük
1 Çift	Beyaz güderi eldiven
	Hava Ordusu mensupları için
1 Takım	Mavi elbise (Ceket, pantolon, şapka)
1 Aded	Kaput
1 »	Muşamba (Tedarikinde)
1 Çift	Bağlı fotin
1 »	İskarpin
1	Büyük üniforma (Sırma takımı, kılıç ve rugan fotin)
1 Aded	Manevra kayışı
1 »	Portatif karyola
1 »	Matra
1 »	Kar gözlüğü
1 »	Bavul
1 Çift	Güderi Eldiven
1 Aded	Yün battaniye
2 »	Lâcivert gömlek ve kıravat